

Ungdommers kroppsbilde:
En longitudinell studie av sammenhengen med bruk av
ulike typer medier

Håkon Vaage

Masteroppgave i helse- og sosialpsykologi

Psykologisk Institutt

UNIVERSITETET I OSLO

Mai 2013

Forord

Jeg vil takke mine veiledere Tilmann von Soest og Ingela Lundin Kvalem for interessante diskusjoner, gode råd og konstruktive tilbakemeldinger. Takk for at dere sørget for at jeg hele tiden holdt fokus, og fikk meg til å føle arbeidet gikk i en positiv retning.

Takk til Ingela for tilgang til datamaterialet ”Longitudinell Ung i Oslo”, samt lærerik innsikt i fagområdet. Det bidro til å starte hele den kreative prosessen.

Særlig vil jeg takke Tilmann for hans gode råd og hjelpsomhet med metoden. Veiledningene var inspirerende og støtten gav meg motivasjon til analysearbeidet.

Takk til alle som har bidratt til oppgaven på en eller annen måte, og spesielt til dem som har måttet holde ut med meg i denne perioden.

Sammendrag

Bakgrunn: Tidligere korrelasjonell og eksperimentell forskning har vist at det er en svak, men signifikant sammenheng mellom kroppsbildet og ulike medier. Hensikten med denne studien er å undersøke sammenhengen mellom mediebruk og kroppsbilde longitudinelt, og i hovedsak se om eksponering for ulike typer mediebruk kan forklare forandring i kroppsbildet, eller om kroppsbilde kan forklare forandring i mediebruk? I studien undersøkes ulike typer bruk av medier i form informasjonsinnhenting, kommunikasjon og underholdningsbruk.

Metode: Datamaterialet er hentet fra ” Longitudinell Ung i Oslo”. Disse dataene ble samlet inn på tre målinger over tre år ved ungdomsskoler i Oslo. Det totale antallet deltakere som analyseres gjennom alle målingene er i denne studien 1558, som utgjør 67 % av det totale antallet som deltok ved T1 (n = 2328)

Resultater: Funn viser at jenter som bruker mye media til sosialt formål har mer negativt kroppsbilde både krysseksjonelt og halvannet år senere. Hos gutter var det signifikant sammenheng mellom høyt forbruk av medier til sosialt formål og negativ kroppsbildeevalueringen tre år senere. Funn i studien viste at verken underholdningsbruk eller informasjonsbruk av medier hadde signifikant effekt på kroppsbildet. Det ble ikke påvist noe longitudinell forklaringsverdi fra kroppsbildeevaluering i variansen av de ulike formene for mediebruk.

Diskusjon: Studiens resultater diskuteres i forhold til samhandling med andre mennesker på internett. Her eksponeres ungdommer potensielt for medieideal gjennom samtaler om kropp og sammenligning av utseende. Dette kan øke fokus på kroppsbilde og potensielt forklare endring i kroppsbilde. Det er hensiktsmessig å fokusere på sosial bruk av media ved utvikling av forebyggende intervensjoner.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	1
Medier	2
Kroppsbildet	3
Skjønnhetsidealer	4
Mediebruk som årsak til kroppsbildet.....	6
Prosesser fra mediene til kroppsbildet	9
Kroppsbildet som årsak til mediebruk	12
Problemstillinger	13
Metode.....	14
Datamateriale	14
Prosedyre og utvalg	14
Måleinstrumenter	15
Kroppsbildeevaluering	15
Kroppsbildeorientering.....	16
Internalisering av samfunnsmessige normer vedrørende utseende	17
Mediebruk T1	18
Mediebruk T3	19
Sosiodemografiske variabler	19
Kroppsmasseindeks	20
Etikk	20
Analyseplan	20
Frafallsanalyse	22
Resultater.....	23
Beskrivende statistikk	23
Forhold mellom variabler.....	26
Krysseksjonelle sammenhenger mellom medier og kroppsbilde T1.....	28
Test av longitudinell sammenheng fra mediebruk til kroppsbilde	29
Test av longitudinell sammenheng fra kroppsbilde til mediebruk	34
Diskusjon	37
Sosial bruk av medier	37
Sosial samhandling	38
Utseendesamtaler og sosial sammenligning	39
Underholdningsbruk av medier	41
Informasjonsbruk av medier.....	43
Kroppsbildets effekt på mediebruk	44
Begrensninger.....	45
Konklusjon	47
Referanser.....	50
Appendiks.....	62

Innledning

Forskere har lenge undersøkt sammenhengen mellom medier og kroppsbilde, men har til tross for et voksende antall studier på dette området ikke kommet til noen klar enighet om styrken eller retningen i dette forholdet (Barlett, Vowels & Saucier, 2008; Ferguson, 2013; Grabe, Ward & Hyde, 2008; Groesz, Levine & Murnen, 2002; Holmstrom, 2004; Want, 2009). Er det slik at eksponering for medier forårsaker et negativt kroppsbilde? Forskning på fagfeltet har fokusert på denne retningen som tilsier at media påvirke kroppsbilde. Empiri har vist svake, men signifikante sammenhenger i korrelasjonell og eksperimentell forskning. Til tross for dette vet vi ennå lite om sammenhengen. Er denne sammenhengen annerledes ved ulik bruk av medier? Kan kroppsbilde forklare mediebruk? Mange spørsmål er ennå ubesvart. Denne studien er viktig fordi den skal forsøke å se om eksponering for ulike typer mediebruk påvirke kroppsbildet, eller om ungdommer oppsøker spesifikke medier på bakgrunn av kroppsbildet? For å finne retning og få mer klarhet i sammenhengen er det viktig å undersøke dette longitudinelt. På den måten kan vi potensielt si noe om den temporale rekkefølgen i sammenhengen som er mindre undersøkt.

Ulike digitale medier er etter hvert en svært integrert del av dagliglivet i den vestlige verden, og eksponeringen skjer tilnærmet kontinuerlig. Fra tidlig barndom blir vi påvirket av ulike typer medier og ulike sjangere i varierende grad (Hagen, 2008). Forskere har i senere år referert til ungdommer som de ”*definerende brukerne*” av nyere medier (Tiggemann & Miller, 2010). Unge tilbringer mer tid på internett enn tidligere, og bruker flere medier og plattformer samtidig. Derfor er det viktig å undersøke hvordan eksponering fra nyere medier påvirker kroppsbilde hos unge individer. Det kan være problematisk at tidligere forskning i mindre grad har skilt mellom ulike former for mediebruk som potensielt kan ha ulik effekt på kroppsbildet, og trolig derav lite enighet på tvers av studier.

Det er viktig å studere kroppsbildet på grunn av empiriske bevis som har vist at det er en risikofaktor for utvikling av spiseforstyrrelser (Thompson, Heinberg, Altabe, & Tantleff-Dunn, 1999). Ettersom det har vist seg at medier har en sammenheng med kroppsbildet vil det derfor være viktig, for forbyggende intervensjoner, å forstå den longitudinelle sammenhengen. På den måten kan vi bedre vite hvordan man kan forhindre økning av negativt kroppsbilde som deretter kan hindre utbredelsen av lidelser som spiseforstyrrelse. Særlig viktig er det ettersom komorbiditeter inkluderer depresjon og rusmisbruk (Thompson et al., 1999). Ved å undersøke om mediebruk bidrar til negativt kroppsbilde kan man da potensielt finne roten til denne helserisikoatferden..

Den foreliggende studien skal undersøke den temporale sammenhengen i forholdet

mellom kroppsbilde og mediebruk. På den ene siden skal studien undersøke om ulik bruk av medier har en sammenheng med kroppsbilde. På den andre siden skal den undersøke en mindre belyst sammenheng om kroppsbildet kan forklare varierende mediebruk. Er det slik at ungdommer med negativt kroppsbilde oppsøker spesifikke typer media mer enn dem med positivt kroppsbilde? Denne longitudinelle studien vil forsøke å undersøke disse retningene i forholdet, og med det gi ny innsikt i hvordan sammenhengen mellom mediene og kroppsbilde fungerer.

Mediene

Media er en samlebetegnelse for flere ulike kommunikasjonskanaler (Hagen, 2008). Disse kommunikasjonskanalene har økt i omfang og i den vestlige verden bruker individer alt fra radio, tv og magasiner, til internett, mobiltelefoner og andre digitale medier.

Mediene i sine ulike former er de mest dominerende og inngripende formidlerne av sosiokulturelle idealer i det vestlige samfunnet, og ungdommer er eksponert for en rekke ulike medieformer (Tiggemann, 2011). Dermed spiller trolig denne kilden til idealer en stor rolle i utviklingen av kroppsbildemisinøye (Dittmar, 2009; Tiggemann, 2011). I Norge bruker ungdommer gjennomsnittlig seks timer daglig på en eller flere former for media (Vaage, 2012). Det betyr at media opptar store deler av fritiden til ungdommer.

Likevel mangler mye informasjon om hvordan denne hverdagen påvirker ungdommer. Utviklingen er hurtig og vanskelig for forskere å følge grunnet mediets dynamiske natur (Hagen, 2008). Nyere medier gir ungdommer flere muligheter som ikke eksisterte før. Det gir tilgang til tusenvis av underholdningsmuligheter og muligheten til å ta kontakt med andre mennesker i verden uavhengig tid og sted (Brown & Bobkowski, 2011).

Innen forskning på kroppsbilde har man hatt en tendens til å fokusere på enkelte kanaler mer enn andre. Dette er ikke representativt for mediebildet i dagens samfunn som består av flere varierte former hvor nyere medier har tatt over for flere klassiske kanaler (Hagen, 2008). Likevel har de fleste boliger en tv som fremdeles benyttes. Derfor vil media i den følgende teksten innebære bruk av tv/dvd, tv-spill og internett. Her har jeg sammenlignet forskning på tv med dvd, som kan tenkes å innebære lignende former for eksponeringseffekt.

Den sosiale bruken av nyere medier kan belyse hvordan disse mediene er en form for toveismedier. Her kan individer aktivt samhandler og kommunisere med andre mennesker. De nyere medieformene er mer åpen for individuelle former for bruk og tolkning. Dermed har man muligens beveget seg bort fra det passive publikum hvor det implisitt ligger at publikum blir styrt av og lar seg styres av media (Hagen, 2008). I stedet kan det dreie seg om en

gjensidig påvirkning hvor individet aktivt interagerer med hverandre gjennom medier.

Ungdommene bestemmer selv hva de skal eksponeres for (Ruggiero, 2000). Muligens er det da andre elementer av mediebruken individet blir påvirket av. Hvordan ungdommer bruker disse mediene, hvilken effekt det har og hva som fører til bruk av disse er av stor interesse ettersom utbredelsen øker i omfang (Ruggiero, 2000; Vaage, 2012).

Funn fra tidligere forskning har konkludert med at avhengig av mønster i mediebruk, kan eksponering potensielt føre til negativt kroppsbilde, spiseforstyrrelse, tidlig seksuell atferd, depresjon og rusbruk blant mindreårige (Barlett & Harris, 2008; Brown & Bobkowski, 2011; Cafri, Yamamiya, Brannick & Thompson, 2005; Holsen, Kraft & Røysamb, 2001). Av denne grunn er det viktig undersøke hvordan nye medieplattformer påvirker kroppsbildet.

Kroppsbildet

I følge teori og forskning omfatter *kroppsbilde* emosjoner, tanker og atferder (Cash, 2004). Å definere kroppsbilde har vist seg å være vanskelig på grunn av begrepets kompleks og flerdimensjonale natur (Cash, 2004; Grogan, 2008; Smolak, 2004; Thompson, 2004; Thompson et al., 1999, Wertheim & Paxton, 2011). Thompson et al. (1999) hevder at begrepet er en samlebetegnelse ettersom det gradvis har absorbert ulike betydninger gjennom forskning og daglig bruk. Hovedpoenget som kan trekkes fra flere av definisjonene er at kroppsbildet handler om en prosess av psykologisk kroppsliggjøring. Psykologisk i den forstand at det består av en subjektiv forestilling og opplevelse av egen objektive kropp basert på evalueringer og fortolkninger (Cash, 2004; Grogan, 2008).

I det følgende utdypes deler av det flerdimensjonale begrepet. Den *perseptuelle* dimensjonen inneholder forklaring om hvordan individet ser og oppfatter kroppen. Den *affektive* dimensjonen forklarer hva man føler om kroppen, mens den *kognitive* dimensjonen viser til tanker individet har om kroppen. Alle disse dimensjonene av *kroppsbilde* kan påvirke de *atferdsmessige* komponentene slik at atferden er en konsekvens av egen oppfattet og fortolket *kropp* (Grogan 2008). På denne måten kan et individs *kroppsbildet* ha sammenheng med sentrale deler av dets liv.

Denne studien tar utgangspunkt i den kognitive evalueringen av kroppsbildet (Brown, Cash & Mikulka, 1990; Cash, 2000). Dette referer til holdning til egen kropp, altså en helhetlig positiv eller negativ evaluering av kroppen som tilsier om man er fornøyd eller misfornøyd. Kroppsbildeevaluering refererer da til hva man tenker om sitt fysiske utseende, altså hvor tilfreds man er med sin kropp. Dette er den vanligste måten å konseptualisere *kroppsbildet* (Thompson, 2004).

Skjønnhetsideal

For å se hvordan mediene og kroppsbildet henger sammen må vi se hva som presenteres av skjønnhetsideal i det vestlige samfunnet. Skjønnhetsideal vil potensielt kunne si noe om i hvilken retning kroppsbildet går. Hva representere da skjønnhet i det vestlige samfunnet og hvilke idealer eksponeres individer for?

Hva som konstituerer skjønnhet i et samfunn er aldri statisk, men dynamisk (Thompson et al., 1999). Idealene endrer seg i samsvar med tidsepokene i samfunnet (Grogan, 2008). Idealet har muligens endret seg historisk, men for kvinner har i hovedsak tynnet likevel vært assosiert med vestlig skjønnhet siden 1920-årene (Grogan, 2008; Thompson et al., 1999). Fra 1960-tallet til 1980-tallet ble modeller stadig tynnere (Grogan, 2008; Thompson et al., 1999; Wykes & Gunter, 2005). Midtsidepiker i blader som *Playboy* ble høyere og smalere, samtidig som de opprettholdt en stor bryststørrelse (Wiseman, Gray, Mosimann, & Ahrens, 1992, ref. i Wykes & Gunter, 2005). Idealet ble mer ekstremt på 1990-tallet (Grogan, 2008). Da var det populært med kvinnelige modeller som var syklig tynne og helt uten former. Man kan si at den kulturelle utviklingen av tynnhetsidealet har gått i en retning som har blitt mindre realistisk og mer uoppnåelig for kvinner.

For menn er idealet en muskuløs kropp i V-form, som innebærer brede skuldre, tynn midje og definerte magemuskler (Grogan, 2008; Levin & Chapman, 2011; Murnen, 2011; Smolak, 2004). Utviklingen har vist at menn blir i økende grad definert av sin kropp (Wykes & Gunter, 2005). Menn kan vise like mye misnøye med kroppen som kvinner, men på en noe annerledes måte. Mens flertallet av jenter vil gå ned i vekt, kan målet for noen gutter være å øke vekten i form av muskler (Cohan & Pope, 2001). Det er en større spredning i hvilket ideal menn sammenligner seg med, og derfor om de vil opp eller ned i vekt (Grogan, 2008; Ricciardelli & McCabe, 2011). I følge en studie utført av Ricciardelli og McCabe (2003) viste det seg at en tredjedel av guttene ønsket å bli større og en tredjedel ønsket å bli tynnere (Grogan, 2008). Dette belyser en av grunnene til at det har vært mindre forskning på menn grunnet lite enighet om hvorvidt gutter ønsker en tynnere eller kraftigere kropp (Cohan & Pope, 2001; Grogan 2008; Murnen, 2011). Dermed er det hensiktsmessig å skille forskning mellom kjønn (Barlett et al., 2008).

Disse idealene er uavhengig kjønn skapt, formet og endret av samfunnet. Kulturen i et samfunn som styrer hva som konstituerer skjønnhet (Thompson et al., 1999; Grogan, 2008). Mediene er en av kanalene som sprer disse skjønnhetsidealene i henhold til den sosiokulturelle teorien. Flertallet i samfunnet er ikke i nærheten av å være tilsvarende like

tynne eller muskuløse som de ideal som presenteres. Særlig problematisk blir det at kulturen har skapt en holdning om at det å være en smule overvektig forbundet med latskap og manglende viljestyrke (Grogan, 2008).

Mennesker tillegger ønskelige personlighetstrekk til dem de anser som tynne og attraktive, mens negative trekk tillegges dem som anses som overvektige (Grogan, 2008). Dette til tross for at det gjennomsnittlige individ i samfunnet har blitt betraktelig større enn idealet som eksisterer i media (Grogan, 2008). Likevel har normen for skjønnhet i den vestlige verden blitt tynnere i løpet av noen tiår (Wykes & Gunter, 2005). Det å være tynn er blitt et symbol på viljestyrke og kontroll. I det vestlige samfunnet er slank kropp assosiert med personlig suksess både profesjonelt og sosialt (Grogan, 2008; Wertheim & Paxton, 2011; Wykes & Gunter, 2005). Dette er heuristikken om at *det som er vakkert er godt* (Grogan, 2008). Denne heuristikken knyttes til tynnhhet og belyser hvor fokusert mennesker er på ytre inntrykk av andre, og hvorfor det potensielt kan oppta et større fokus hos noen individer. Heuristikken er internalisert i individer og kan ha negative konsekvenser for helsen.

Dette kan være en grunn til at forskere lenge har sett at kroppsbildemismenøye er normativt (Grabe et al., 2008; Grogan, 2008; Levin & Murnen, 2009; McKinley, 2011; Murnen, 2011; Ricciardelli & McCabe, 2011; Wertheim & Paxton, 2011; Wykes & Gunter, 2005). Det er altså en normal del av livet fra en tidlig alder og oppover, særlig hos jenter i den vestlige verden (Grogan, 2008; Smolak 2011). Forskning har vist at preferanse for en kulturell norm for om tynnhhet etableres tidlig hos kvinner (Grogan, 2008). Denne preferansen øker fra barndom til ungdom (Wertheim & Paxton, 2011). Skjønnhetsideal kan dermed antas å være en stor del av livet for de fleste, men kun påvirke noen få i større grad.

Hvordan man sosialiseres i samfunnet i forhold til eget utseende vil muligens være en viktig faktor i hvordan man forholder seg til idealer som presenteres. Jenter har en tendens til å rapportere mer press fra mediene, som kan antas å ha en fremtredende påvirkningskraft på kroppsbildet (Ata, Ludden & Lally, 2007; Grogan, 2008; Thompson et al., 1999). Dette presset kan komme av at samfunnet har i flere år har presentert kvinner i medier som *én kropp* eller som *et objekt*. *Objektifiseringsteorien* legger skylden på den sosiale konstruksjonene som normaliserer kjønnsforskjeller (McKinley, 2011). Det kvinnelige skjønnhetsidealet som presenteres i media er et objekt som beskes og evalueres. I henhold til objektifiseringsteorien vil individer internaliserer dette bildet, og skape et observatørperspektiv på seg selv. Individene lærer da at hvor fysisk attraktiv man er vil være det som avgjør egenverdi (Fredrickson & Roberts, 1997; McKinley, 2011). For å opprettholde verdi i samfunnet må individene derfor overvåke sin egen kropp i forhold til skjønnhetsidealet. Denne

sammenligningen med et skjønnhetsideal som er urealistisk kan derfor skape skam og angst hos flere individ. I møte med idealer i medier vil da oppfattelsen av hvor mye man avviker fra standarden potensielt skape et negativt kroppsbilde (McKinley, 2011).

Dette feministiske perspektivet hevder at kilden til negativt kroppsbilde hos kvinner ligger i denne sosiale konteksten (McKinley, 2011; Murnen, 2011; Smolak, 2004). Jenter blir dermed mer kritiske til sin kropp enn menn ettersom de er mer oppmerksomme på krav i omgivelsen (Fredrickson & Roberts, 1997). Vi kan stille oss undrende til om en økning i objektifisering av den mannlige kroppen i mediene vil øke menns kroppsmisnøye.

Mediene som årsak til kroppsbildet.

Vi har nå sett at medier opptar en stor del av livet til ungdommer, og at medier presenterer ideal som setter en standard for hva som representerer skjønnhet i et samfunn. Derfor er medier blitt antatt som årsak til kroppsbilde. Den temporale rekkefølgen i dette forholdet er mye forsket på, og vil derfor utdypes i de følgende avsnittene.

I følge det ”sosiokulturelle perspektivet” spres samfunnsidealene for skjønnhet innen en kultur gjennom ulike kanaler og påvirker kroppsbildet (Tiggemann, 2011). I ”*Tripartite modellen*” samles tre hovedkanaler i en modell. De primære kildene som sprer idealene er foreldre, jevnaldrende og mediene (Keery, van den Berg, & Thompson, 2004). Mediene er antatt å være den sterkeste og mest inngripende kilden til påvirkning (Dittmar, 2009). De skjønnhetsidealene som presenteres blir i følge teorien internalisert av individ, og tilfredshet eller misnøye blir derav en funksjon av om individet samsvarer idealet. I følge denne teorien vil da medier skape et press som påvirker kroppsbildet til individ (Tiggemann, 2011). Ettersom dagens skjønnhetsideal er ekstremt, vil man da anta å se en økning i negativt kroppsbilde i henhold til denne teorien.

Korrelasjonelle studier viser denne tendensen. Krysskulturelle studier i 26 land med korrelasjonelt design har vist at høyere eksponering for vestlige medier er assosiert med preferanse for tynnere figurer hos både kvinner og menn (Swami, Fredrick, Aavik, et al., 2010). Det viste seg samtidig å være en sammenheng mellom eksponering for vestlige medier og kroppsbildemisnøye. Dess høyere eksponering, jo mer kroppsmisnøye blant kvinner (Swami, et al., 2010). Dette gjaldt kun vestlige medier, og ikke lokalmedier. Dermed ser vi en tendens til utvikling av nye idealer, samt spredningen av det vestlige tynnhetsidealet. Forskningen støtter den sosiokulturelle teorien om at eksponering for vestlige medier fører til spredning av tynnhetsideal, som resulterer i negativt kroppsbilde. Becker (2004) sin tidligere kvalitative studie av 16-åringer på Fiji viste at høyere eksponering for vestlige medier ble

assosiert med preferanse for tynnere figurer både hos kvinner og menn (Becker, 2004; Swami et al., 2010). Forskere konkluderte med at tynnhetsidealet og kroppsmisnøye var blitt et internasjonalt fenomen, delvis som følge av globalisering av vestlige medier ettersom konteksten av sammenligning var forflyttet fra kulturen til mediene (Swami et al., 2010). På denne måten redefinerte mediene skjønnhetsidealene som allerede eksisterte i kulturen.

Korrelasjonell forskning ser i hovedsak ut til å støtte sammenhengen mellom medier og kroppsbilde. Metaanalyser av korrelasjonelle studier har vist effektstørrelser som er signifikante og negative (Barlett et al., 2008; Grabe et al., 2008; Holmstrom, 2004) Dette gir da grunnlag for å utforske dette forholdet mer. Gjennom denne type studier har forskere påvist at det er en sammenheng, men kan ikke basert på denne forskningen si noe om kausalitet eller temporal rekkefølge. Resultatene som tilsier at hyppig eksponering for mediene med tynnhetsideal kan øke sannsynligheten for negativt kroppsbilde hos kvinner (Jones, Vigfusdottir, & Lee, 2004) vil derfor måtte undersøkes grundigere gjennom eksperimentelle og longitudinelle studier. Det kan derfor være fristende å si at høyt forbruk av medier fører til negativt kroppsbilde som i den sosiokulturelle teorien, derimot kan et motsatt forhold være like sannsynlig hvor individ med negativt kroppsbilde tiltrekkes spesifikke typer medier. Dette påpeker dermed svakhetene ved korrelasjonell forskning.

Eksperimentell forskning er det designet som tydeligst har vist en sammenheng mellom kroppsbilde og medier. Flere av metaanalyser av eksperimentelle studier har vist at eksponering for medier hadde signifikant og negativ sammenheng med kroppsbilde (Barlett et al., 2008, Groesz et al. 2002; Want, 2009). I Ferguson (2013) sin metaanalyse av hele 204 studier, den mest omfattende metaanalysen på feltet så langt, konkluderte han med at det var signifikante sammenhenger mellom medier og kroppsbilde hos kvinner. Derimot, som i tidligere analyser, eksisterte denne sammenhengen kun i eksperimentelle studier ($r = .17$). I motsetning til for kvinner presenterer han funn som viste at det uavhengig design ikke var noe signifikant sammenheng mellom media og kroppsbilde hos menn (Ferguson, 2013). Ingen resultater kom over en triviell grensen på $r = .10$ (Ferguson, 2013). Dermed er funn i denne analysen motsatt det Barlett et al. (2008) fant i sin metaanalyse. Dette kan være grunnet antallet studier inkludert og om man har tatt med både publisert og upublisert forskning.

Til tross for at disse typer studier vil kunne si noe om kausalitet, bør man likevel være kritisk til sammenhenger påvist i eksperimentelle, kunstige og kontrollerte omgivelser. Studiene kan muligens ikke generaliseres til den virkelige verden. En fullstendig kontroll over eksponering for mengde medier og hva som eksponeres gjenspeile trolig ikke hverdagen til det gjennomsnittlige menneske. I tillegg er det ennå lite empiri på langtids effekten av

eksponering for medier (Tiggemann, 2011).

Flere longitudinelle studier kan bringe klarhet i effekten av medieeksponering og hva som fører til mediebruk. Ved å gjennomføre repeterte målinger på et utvalg vil forskere kunne se på forandring i kroppsbilde som potensielt er forårsaket av media, og kunne kontrollere for andre tidseffekter, som dermed gir mer styrke enn korrelasjonell forskning til å observere den temporale rekkefølgen i forhold (Levin & Murnen, 2009). Temporal rekkefølge er det minste kravet til å avgjøre kausalitet (Levin & Murnen, 2009).

Selv om longitudinelle studier er få demonstrerer de konsistent at mengde medier målt på ett tidspunkt ikke har sammenheng med kroppsbilde målt på et senere tidspunkt (Clark & Tiggemann, 2008; Tiggemann, 2006; Presnell, Bearmann & Stice, 2004; Schooler & Trinh, 2011; Stice, Sprangler & Agras, 2001).

For å undersøke om sammenhengen mellom kroppsbilde og media holdt seg over lenger tid ved langtidseksponering utførte Stice et al. (2001) et naturalistisk longitudinelt eksperiment. Forskerne tildelte ungdomsjenter abonnement på tenåringsmagasiner i 15 måneder, og undersøkte effekten på dem opp mot en kontrollgruppe. Resultatene viste at selv ved økt eksponering for idealer var det ingen signifikante hoved effekt på kroppsbildet (Stice et al., 2001). Disse resultatene belyser at det ennå er mye man ikke vet om sammenhengen mellom medier og kroppsbilde.

Tiggemann (2006) fant heller ingen signifikant sammenheng mellom media og kroppsbilde hos 14 år gamle jenter. Dette ble tydelig da forskerne kontrollerte for kroppsbilde ved første måling, og kunne se at effekten av medier på kroppsbilde ved siste måling forsvant (Tiggemann, 2006). Dette er påvist i flere studier (Clark & Tiggemann, 2008; Presnell, Bearmann & Stice, 2004). Konklusjonen ble her at mediene ikke kommer temporalt før kroppsbilde, og dermed ikke kan ses som kausal (Tiggemann, 2006).

Schooler & Trinh (2011) støttet Tiggemann i at mengde tv-eksponering ikke hadde longitudinell statistisk signifikant sammenheng med kroppsbilde for gutter. Likevel viste funn en marginal signifikant sammenheng hos jenter ($p < .075$). Denne sammenhengen var likevel tydeligere basert på brukerprofil av mediene, enn på timeantallet. Jenter som var omfattende mediebrukere, som eksponertes hyppig og udiskriminert opplevde større risiko for kroppsbildemisnøye (Schooler & Trinh, 2011).

Oppsummert ser det ut som de sterkeste funnene er eksperimentelle. Likevel kan man se antydninger til den samme underliggende tendensen på tvers av studier og design. I longitudinell forskning har det vært vanskelig å avgjøre den temporale rekkefølgen i sammenhenger man finner. Det er derfor ønskelig med mer longitudinell forskning. Det er

viktig å bruke denne type design for å kunne fullstendig vurdere sammenhengen mellom medier og kroppsbilde.

Prossesser fra mediene til kroppsbildet. Jeg har foreløpig sett på sammenhengen mellom media og kroppsbilde, og vil nå se på prosesser som påvirker denne sammenhenger. Det kan tenkes at noen blir mer påvirket av idealer i media enn andre, og at psykologiske prosesser gjør at ulike individer responderer i varierende grad på eksponering (Tiggemann, 2011). Dette er i tråd med den sosiokulturelle teorien som hevder at ulike sammenhenger eksisterer hos hvert individ som vil øke eller minske denne sammenhengen (Tiggemann, 2011).

Tripartite-modellen hevder at presentasjon av ideal påvirker tilfredshet med kroppsbildet direkte eller indirekte gjennom internalisering og sosial sammenligning (Barlett et al., 2008; Keery, van den Berg et al., 2004; Thompson et al., 1999; Tiggemann, 2011). Flere studier har bekreftet dette (Clark & Tiggemann, 2008). Dermed kan det være grunnlag for å anta at individuelle forskjeller i sammenhengen mellom medier og kroppsbilde er grunnet ulike tendenser til internalisering og sosial sammenligning (Tiggemann, 2011).

Det sosiokulturelle perspektivet hevder individet internaliserer medieidealet og at det deretter har effekt på kroppsbildet (Tiggemann, 2011). Det å *internalisere* et ideal kan defineres som det å akseptere og adoptere idealer som mål for seg selv. Idealet blir dermed sentralt for ens personlige mål og identitet (Cafri et al., 2005; Dittmar, 2009; Thompson & Stice, 2001; Tiggemann, 2011). I en metaanalyse av de sosiokulturelle faktorene påviste Cafri et al. (2005) at internalisering og opplevd press hadde en signifikant sammenheng med kroppsbilde. Derimot viste det seg at sammenhengen var sterkest i korrelasjonelle studier, mens de var svakere i longitudinelle og eksperimentelle studier (Cafri et al., 2005). Det at internalisering har sammenheng med økt sannsynlighet for kroppslig sosial sammenligning kan være en grunn for negativt kroppsbilde (Dittmar, 2009).

Mennesker har behov for nøyaktig og objektiv evaluering av evner og holdninger (Festing, 1954). Når dette ikke er direkte mulig, søker man tilfredstillelse av dette behovet for selvevaluering gjennom sammenligning med andre mennesker. Denne teorien predikerer at individet potensielt kan bruke bilder i mediene som standardiserte mål for sammenligning (Morrison, Kalin & Morrison, 2004; Thompson et al., 1999). Sosial sammenligning oppover med ideal i mediene kan forventes å føre til negativ evaluering av egen kropp (Thompson et al., 1999). Teorien antar at individuelle forskjeller i tendensen til å sammenligne seg selv med andre, og inngå i oppover-sammenligning eller at det å velge upassende sammenligningsmål fører enkelte individer til bli mer sårbare enn andre ovenfor sosiokulturelt press (Thompson et

al., 1999). Jo sterkere tendensen til å utføre en automatisk sosial sammenligning er, dess større blir sannsynligheten for at unge kvinner er misfornøyd med sitt utseende (Wykes & Gunter, 2005). I den opprinnelige teorien sammenlignet individ seg med andre lignende (Festinger, 1954). Derimot er teorien blitt revidert, og funn har vist at individer kan sammenligne seg med andre som er ulike seg selv også (Morrison et al., 2004). Man kan da tenke seg at de som er mer eksponert for medieidealer trolig vil ha dårligere kroppsbilde.

En kropp som avviker fra medieidealet vil sannsynligvis føre til en opplevd diskrepans. En negativ emosjon kan oppstå som et resultat av den opplevde diskrepansen mellom idealkropp og egen kropp. Dette vil oppleves kraftigere desto lenger avstand det er til idealet (Higgins, 1987; Stice & Whitenton, 2002). Den emosjonelle reaksjonen som utløses av manglende samsvar er et kjerneelement i diskrepans-teorien og viser hvorfor bilder av kroppsidealer i mediene kan utløse ubehag. Størrelsen på diskrepansen er dermed det som avgjør om et individ opplever et positivt eller negativt kroppsbilde (Higgins, 1987; Thompson et al., 1999). Individer kan ha internalisert et medieideal, sammenligne seg med idealet og konkludere med at diskrepansen er stor. Derav vil en negativ evaluering av kroppsbildet forekomme basert på eksponering for ideal i fra ulike sosiokulturelle kilder.

Jevnaldrende og venner er også sosiokulturell kilder til skjønnhetsideal i samfunnet (Tiggemann, 2011). Jevnaldrende prater sammen om utseende og kropp, og vil på den måten skape fokus på skjønnhetsideal. *Utseendesamtale* er et fenomen hvor man i en sosial setting vurderer sin egen kropp og inngår i samtaler som omtaler mat, vekt og kropp i en negativ retning (Nichter, 2000). Slike samtaler har vist seg å bidra til kvinners kroppsmisnøye (Clarke, Murnen, & Smolak, 2010; Gapinski, Brownell, & LaFrance, 2003; Salk and Engeln-Maddox, 2011, 2012; Stice, Maxfield, & Wells, 2003). Lignende resultater har man sett hos gutter (Engeln, Sladek, & Waldron, 2013; Jones et al., 2004). Gjennom forsterking av kulturelle kroppslige idealer i slike samtaler utvikles et negativt kroppsbilde (Lawler & Nixon, 2011). Denne type samtale kan inkludere gjensidige negative uttalelser om kroppens størrelse og form, hvor den ene parten insisterer på at hun er tykk mens hun avviser at hennes samtalepartner er tykk (Nichter, 2000). Slike samtaler kan forsterke viktigheten av utseende blant jevnaldrende ved å promotere internalisering av normer og idealer (Jones, 2004). Økt oppmerksomhet rundt utseende i form av slike samtaler ser ut til å øke graden av sosial sammenligning og dermed større misnøye med kroppsbildet (Jones, 2004). Dette gjelder trolig i større grad jenter enn gutter. Kjønnforskjellene er synlige ved at jenter er mer sensitive ovenfor den sosiale og digitale konteksten av vurderinger. Både korrelasjonell og longitudinell forskning har vist at venners oppfattede press og atferd har sammenheng med

kroppsbilde (Jones, 2004; Jones et al., 2004; Presnell et al., 2003). Denne sammenhengen er påvist indirekte gjennom utseendesamtaler, som deretter øker tendensen til internalisering og sosial sammenligning (Jones, 2004; Jones et al. 2004). Sosiale medier kan fremstå som en form for *utseendesamtale* (Tiggemann & Miller, 2010). I sosiale medier kan ungdommer ubegrenset bedømme hverandres bilder, og chatte om kropp og utseende. Dette kan øke muligheten for kroppslig fokus og sosial sammenligning som kan føre til negativt kroppsbilde (Jones, 2004).

Kroppsbildet som årsak til mediebruk

Til nå har vi sett evidens for at media kan ha en sammenheng med forandring i kroppsbilde, og at denne sammenhengen er påvirket av andre prosesser. Den temporale rekkefølgen som derav har vært antatt og mye forsket på er at medieeksponering kommer før kroppsbilde. I motsetning til dette kan det være mulig at kroppsbilde kan ha en sammenheng med endret mediebruk. Kan kroppsbilde forklare forandring i mediebruk på et senere tidspunkt? Flere forskere har undret seg over den temporale rekkefølgen i sammenhenger mellom kroppsbilde og media (Ferguson, 2013; Groesz et al., 2002; Want, 2009). Likevel er det lite forskning på dette forholdet.

Forskning har vist at omgang med medier innebærer selektiv eksponering, selektiv persepsjon og selektivt minne (Hagen, 2008). Tanken er at individer tar aktive valg av medier basert på personlig karakteristika, behov, og sosiale relasjoner (Hagen, 2008). Flere studier mangler dette nyanserte blikket på det kausale forholdet mellom mediene og kroppsbildeevaluering. Det er viktig for videre forskning på denne sammenhengen å bevege seg bort fra ”*det passive publikum*” som får injisert atferd mot et fokus på den aktive måten et individ kan forbruke medier (Gill, 2012). Særlig er det aktuelt med tanke på hvor utbredt den nye aktive mediebruken er blant ungdommer.

I henhold til *Uses-and-Gratification* (U&G) teorien kan ungdommer skreddersy bruken av nettet tilpasset sitt behov, og oppsøke informasjon som retter seg mot dem selv på en individuell og personlig måte (Katz, Blumler, & Gurevitch, 1974; Ruggiero, 2000). Denne teorien ser på hvordan individer velger å la seg eksponere for idealer i mediene, og hvordan individene reagerer på egne tolkninger av beskjedene de får fra medier (Ruggiero, 2000). Er det slik at ungdommer får et negativt kroppsbilde fordi de eksponeres for medier, eller oppsøker de spesifikke type mediekanaler på bakgrunn av kroppsbilde (Tiggemann & Miller, 2010). I henhold til U&G teorien vil misfornøyde ungdommer oppsøke tynnhetsideal i mediene for potensielt å dekke et behov. Behovene som dekkes kan være alt fra økt

motivasjon til å fortsette å endre kroppen, informasjonsinnsamling og lærdom om hvordan forbedre utseende, sosial støtte og sammenligning i form av rollemodeller, forståelse og dissonansreduksjon om at det man gjør er riktig (Katz et al., 1974; Ruggiero, 2000). På denne måten kan dette gi motivasjon til å bruke mer media, samt en spesifikk type media (Vaughan & Fouts, 2003).

Innholdet i mediene er viktig, men like viktig er hvilke personlige behov som dekkes av det spesifikke innholdet i mediekanalen. I ekstreme tilfeller finner man nettsteder som fremstiller spiseforstyrrelser i et positivt lys (Dias, 2003). På disse sidene kan man finne bilder som skal inspirere, og oppskrifter på hvordan man kan slanke seg. De individene som aktivt oppsøkte disse sidene har allerede et negativt kroppsbilde og har et ønske om å gå ned i vekt, eller har allerede utviklet spiseforstyrrelse (Borzekowski, 2006). Williams, Thompson, McCoy (2003) intervjuet kvinner med spiseforstyrrelse om deres mediebruk. Denne studien var basert på tidligere forskning som tilsa at kvinner som allerede er misfornøyd med kroppen, mer sannsynlig blir påvirket av den (Ferguson, 2013; Groesz et al., 2002; Stice, Sprangler & Agras, 2001). Basert på intervjuene konkluderte forskerne med at sammenhengen mellom spiseforstyrrelse og media er sirkulær. Mediebruken økte etter sykdommen inntraff og kvinnene ble mer avhengige av den til å finne løsninger og tips. Dette er lignende funn fra en annen kvalitativ studie (Thompson, McCoy, and Williams, 2002). Forskerne tydet resultatene til å bety at anorektikere brukte magasiner som hjelpemiddel til sykdommen. Magasinene fungerte som en bekreftende kilde og styrket innsatsen til å kontrollere inntak av mat (Williams, Thompson, McCoy, 2003).

Ettersom det er lite forskning på om kroppsbilde kan si noe om forandring i mediebruk på et senere tidspunkt vil jeg bruke forskning gjort på denne sammenhengen hos individ med diagnostiserte spiseforstyrrelser.

Vi kan anta at ettersom internett representerer et interagerende medium vil ungdommer potensielt oppleve en dypere prosessering av det de eksponeres for. Implisitt i dette ligger da et aktivt forhold til medier. Ved nettbruk kan man aktivt velge hva man vil gå inn på, når, og hvor lenge. Forskning indikerer at ungdommer bruker internett av ulike grunner (Tiggemann & Miller, 2010). Det finnes ulike motiver og behov som oppfylles gjennom bruk av denne typen media. Man kan bruke det blant annet som et kommunikasjonsverktøy, oppsøking av informasjon, identitets konstruering, underholdning eller flukt (Arnett, 1995; Ruggiero, 2000; Tiggemann & Miller, 2010). Funn fra en korrelasjonell studie viste at eksponering for utseendefokusert innhold på internett og i magasiner hadde en positiv sammenheng med internalisering av tynnhetsideal,

utseendesammenligning, misnøye med vekt og motivasjon for tynnhhet (Tiggemann og Miller, 2010). Mengde tid som ble brukt på Facebook hadde en signifikant og positiv korrelasjon med motivasjon for tynnhhet og økt internalisering av tynnhhetsideal. En grunn til denne sammenhengen kan være at det eksisterer en økt mulighet for utseendesammenligning i sosiale medier. Dermed oppfylles potensielt et behov hos individet, og det oppsøker muligens mer av den typen tilfredsstillelse senere. På den måten kan muligens kroppsbilde predikere mediebruk.

Problemstilling

Denne longitudinelle studien skal forsøke å belyse den temporale rekkefølgen i sammenhengen mellom ulike typer mediebruk og kroppsbildeevaluering hos ungdommer. Oppsummert er hovedfokuset til oppgaven å undersøke medienes effekt på kroppsbildet, og kroppsbildets effekt på mediebruk. Basert på tidligere forskning vil problemstillingene være: Kan eksponering for ulike typer mediebruk påvirke kroppsbildet, eller oppsøker man spesifikke medier på bakgrunn av kroppsbildet? Derfor vil følgende problemstillinger belyses:

1. Er det en longitudinell sammenheng mellom ulike typer mediebruk (T1) og kroppsbildeevaluering (T3)?

Jeg skal undersøke den temporale rekkefølgen i sammenhengen mellom media og kroppsbilde, hvor jeg ser om ulik mediebruk (informasjonsinnhenting, underholdningsbruk og sosial bruk av medier) kan forklare forandring i kroppsbildeevaluering tre år senere. Denne problemstillingen vil undersøkes separat for kjønn ettersom tidligere forskning har vist at det eksisterer kjønnsforskjeller i av hva, og hvordan, kroppsbilde blir påvirket.

1. Kan kroppsbildeevaluering (T1) predikere bruk av mediebruk (T3) longitudinelt?

Her skal jeg også undersøke sammenhengen mellom kroppsbilde og media. Derimot undersøkes det her om kroppsbilde kan forklare noe av mediebruken på et senere tidspunkt. Dermed vil jeg undersøke om den temporale rekkefølgen i forholdet kan være omvendt.

Metode

Datamateriale

Alle analyser i oppgaven baseres på ”*Longitudinell Ung i Oslo*” (LUNO). Denne undersøkelsen ble gjennomført og finansiert av Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) og ble ledet av Kristin Hegna. Datasettet som stilles til disposisjon for sekundær analyse ble hovedsakelig gjennomført for å undersøke ulikheter i utdanningsambisjoner. Denne studien vil fokusere på variabler som omhandlet kroppsbilde og mediebruk.

Prosedyre og utvalg

LUNO var en longitudinell spørreundersøkelse med innsamling på tre tidspunkter hvor man fulgte ungdomskohorten i Oslo født i 1992. Første spørreskjema ble utlevert i 2006

(T1), deretter andre gang i 2008 (T2) og siste måling ble gjennomført i 2010 (T3). Ved første måling i 2006 bestod utvalget av ungdommer i niende klassetrinn ved alle skoler i Oslo, bortsett fra spesialskoler. Av dem som ble forespurt om å delta ($N = 4022$) samtykket 2416 elever fra 48 skoler ved første runde av prosjektet. Dette vil si at 57.8 % av de forespurte samtykket. Ved endt spørreundersøkelse på måletidspunkt 1 (T1) hadde 2328 svart. Dette betyr at 96.36 % av dem som samtykket leverte spørreskjemaet tilbake.

De foreliggende analysene vil ta for seg forandring i kroppsbilde fra T1 til T3. Derfor inkluderes kun dem som svarte på enten alle tre måletidspunkter eller T1 og T3. Dermed ekskluderes de respondentene som kun svarte på T1 og T2. 1558 deltakere svarte på alle måletidspunktene. Det vil si 67 % av totalantallet. Beregning viser at 75,1 % av dem som deltok på T1 ble med videre til T3. I henhold til fordeling av kjønn var det ved T1 54 % ($n=1240$) jenter og 46 % ($n=1060$) gutter. Tre år senere var antallet respondenter 1852, hvorav 56 % ($n=1032$) var jenter og 44 % ($n=820$) var gutter.

Selve gjennomføring av spørreundersøkelsen foregikk på den måten at det ved hver av skolene ble oppnevnt en kontaktperson som skulle tilse at undersøkelsen ble gjennomført riktig. Denne personen sørget for at informasjon ble utlevert og at samtykke ble hentet inn.

Ved første måling ble det benyttet papirskjema, som elevene fylte ut i klasserom. Disse ble erstattet av elektronisk skjema i de etterfølgende målingene. Elevene ble tilsendt en lenke på e-post. Denne lenken ledet til en felles nettbasert portal, som førte elevene direkte inn på spørreskjemaet.

I løpet av studien ble det gjort naturlige endringer på spørsmålsskjemaene. Noen spørsmål ble utelatt, mens andre ble lagt til. Eksempelvis ble stabile faktorer som foreldres fødeland utelatt, mens spørsmål om foreldres utdanningsnivå og yrke ble lagt til.

Et problem som forskerne opplevde var vanskeligheter med å nå ut til alle elevene ved den siste målingen. Forskerne opplevde et større frafall på grunn av elevenes overføring til nye skoler og eventuelt avsluttede skolegang. For dem som var innrullert ved ulike skoler ble det i likhet med første undersøkelse innhentet tillatelse fra de respektive rektorene om å utføre undersøkelsen, og en kontaktperson ble oppnevnt på skolene. I løpet av studiet ble det jevnlig purret på de ulike skolene for å øke besvarelse. Til tross for vansker gav alt arbeidet en tilfredsstillende responsrate.

Måleinstrumenter

Ettersom jeg er interessert i å undersøke hvordan eksponering for mediene kan ha en effekt på kroppsbildet vil variabler som omhandler nettopp dette være i fokus.

Kroppsbildeevaluering. Kroppsbildeevaluering blir i skjemaet operasjonalisert gjennom skalaen ”*Appearance Evaluation Scale*” som er en under-skala til ”*The Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire*” (MBSRQ; Cash, 1990; Cash, 2000). Denne skalaen ble oversatt til norsk av Loland (2000, ref. i Kvalem, 2007). Hele skalaen måler holdninger i form av affektive, kognitive og atferdsmessige aspekter ved kroppsbildet (Brown et al., 1990; Cash, 2000). Under-skalaen måler hvor tilfreds man er med kroppsbildet. Det vil si at respondentene selv svarer på om de generelt er fornøyd med hele kroppen på et kontinuum fra misfornøyd til fornøyd (Cash, 2000).

Kroppsbildeevaluering ble målt i alle tre innsamlingsperioder. Elevene ble bedt om å vurdere ulike utsagn. Disse utsagnene var som følger: ”Jeg liker utseendet mitt slik det er”, ”Kroppen min er tiltrekkende”, ”De fleste vil synes at jeg ser bra ut”, ”Jeg er fysisk lite attraktiv”, ”Jeg liker utseendet mitt uten klær”, ”Jeg liker måten klærne mine sitter på kroppen min” og ”Jeg misliker utseendet på kroppen min”. Spørsmålene ble besvart på en skala fra (1) helt uenig; (2) delvis uenig; (3) verken eller; (4) delvis enig; og (5) helt enig.

Spørsmålene med negativ ordlyd ble reversert for videre analyse. En gjennomsnittsskåre ble kalkulert basert på de syv leddene. En høy skår på gjennomsnittsskåren reflekterer større grad av fornøydhet med kroppen.

Reliabilitet til denne skalaene har i tidligere studier vist høy intern konsistens. Brown et al. (1990) kalkulerte en Cronbach`s alfa koeffisient på .86. Lignende tilfredsstillende alfaverdi bekreftet Cash (2000) da han undersøkte reliabiliteten hos både menn og kvinner. Denne viste en verdi på .88 for begge. En test-retest utført på skalaens stabilitet over en måned var akseptabel både for menn (.81) og kvinner (.91) (Cash, 2000). Det samme viste en test-retest over tre måneder hvor reliabiliteten viste en verdi på .91 (Cash, 2000). Hos mennesker med etnisk spansk bakgrunn har skalaen vist seg å ha god intern konsistens (.88) (Smith & Davenport, 2012). Dermed viser den god reliabilitet på tvers av tid og etnisitet.

Cronbach`s alfa for kroppsbildeevaluering i denne studien var på T1 .80, på T2 .85 og på T3 .88 og kan jamføres de tilfredsstillende resultatene fra studiene nevnt ovenfor.

Kroppsbildeorientering. Kroppsbildeorientering er operasjonalisert gjennom skalaen ”*Appearance Orientation Scale*” som også er en under-skala til MBSRQ (Cash, 1990; Cash, 2000). Denne under-skalaen måler hvor investert man er i utseende. Det vil si at respondentene svarer på hvor viktig utseende er. En høy skår indikerer at utseendet er viktig for et individ og at man bruker mye tid på det (Cash, 2000).

Kroppsbildeorientering ble kun målt på første tidspunkt (T1). Elevene vurderte ulike utsagn. Disse utsagnene var som følger: ”Før jeg skal ut blant folk ser jeg alltid etter hvordan

jeg ser ut”; ”Jeg er nøye med å kjøpe klær som jeg tar meg bra ut i”; ”Jeg sjekker utseendet mitt i et speil så ofte jeg kan”; ”Før jeg skal ut, bruker jeg vanligvis mye tid på å gjøre meg i stand”; ”Det er viktig at jeg alltid ser bra ut”; og ”Vanligvis tar jeg på meg det som passer der og da uten å tenke på hvordan det ser ut”. Elevene besvarte spørsmålene på skalaen fra (1) helt uenig; (2) delvis uenig; (3) verken eller; (4) delvis enig; og (5) helt enig. Spørsmål med negativ ordlyd ble reversert for videre analyse. En gjennomsnittsskår ble kalkulert basert på de seks leddene. I forskning har skalaens psykometriske egenskaper vist seg som valid og reliabel (Brown et al., 1990; Cash 1990; Cash, 2000). Brown et al. (1990) kalkulerte en høy Cronbach’s alfa koeffisient på .85 i sin studie. Like reliabel viste skalaen seg å være hos mennesker med spansktalende bakgrunn hvor Smith & Davenport (2012) fikk en alfa-koeffisient på .85. Dermed viser skalaen seg å være valid og reliabel på tvers av etnisitet, tid og kjønn. I denne studien ble Cronbach’s alfa for skalaen .82, og kan dermed likestilles andre studier.

Internalisering av samfunnsmessige normer vedrørende utseende. I de foreliggende analysene operasjonaliseres internalisering basert på en forkortet versjon av ”*The Sociocultural Internalization of Appearance Questionnaire – Adolescents*” (SIAQ-A). Denne skalaen er en videreutvikling av ”*The Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire-3*” (Thompson, van den Berg, Roehrig, Guarda, & Heinberg, 2004). Skalaen måler i hvor stor grad ungdommer har inkorporert bilder og beskjeder fra samfunnet om attraktivitet inn i sin egen identitet. Elevene vurderte følgende utsagn: ”Jeg skulle ønske kroppen min så ut som kroppen til folk som er med på filmer”; ”Å se i blader får meg til å ville endre på hvordan jeg ser ut”; ”Å lese blader får meg til å ville gå ned i vekt”; og ”Å lese blader får meg til å ville forandre utseendet mitt”. Disse utsagnene ble vurdert på en Likert-skala som gikk fra helt uenig (1) til helt enig (5). En høy skår vil indikere at respondentene har adopterte og inkorporert medieidealene som mål for egen kropp. Den opprinnelige skalaen er utviklet og undersøkt i kryss-kulturelle studier som indikere at dens psykometriske egenskaper er valide og reliable (Heinberg, Thompson, & Stormer, S., 1995; Keery, Shroff, Thompson, Wertheim & Smolak, 2004). I disse studiene med seks uavhengige utvalg fra tre land ble det funnet høy intern konsistens (.83 til .92). Andre studier hvor man har benyttet seg av skalaen viser dens interne reliabilitet på .88 (Keery et al., 2004). Fordelt på kjønn er dens psykometriske egenskaper tilnærmet lik for både gutter (.87) og jenter (.93) (Lawler & Nixon, 2011). Studien målte grad av internalisering kun på T1. Cronbach’s alfa ble på .73. Dette er noe lavere enn hva andre studier har funnet.

Mediebruk T1. På T1 ble elevene spurt om å vurdere ulike utsagn om hvor ofte de bruker medier utenom skolen. Spørsmålene lød som følger; "Ser videofilmer/DVD"; "Spiller Tv-spill (f.eks. Playstation), PC-spill eller online-spill"; "Leter etter konkret informasjon på internett"; "Gjør lekser eller skolearbeid på PC'en"; "Deltar i chattegrupper eller diskusjonsforum med andre som er lik meg/har samme interesser"; "Bruker internett for å få meg nye venner"; "Bruker internett for å snakke med noen om et vanskelig tema"; og "Bruker internett for å si min mening om samfunnsspørsmål". Elevene skulle deretter vurdere utsagnene basert på svaralternativer som strakk seg fra (1) aldri eller nesten aldri; (2) 1-3 dager per måned; (3) en eller flere dager i uken; (4) daglig eller nesten daglig; og (5) flere timer daglig.

En *Principal Component Analysis* (PCA) ble utført på de åtte leddene med en Oblique rotasjon ("Direct Oblimin"). Kaiser-Meyer-Olkin-målingen bekreftet utvalgets egnethet for analysen (KMO = .764). Dette er meget bra i henhold til Field (2009). Bartlett's Test of Sphericity $\chi^2(28) = 3285.736, p < .001$ indikerte at korrelasjonene mellom leddene var tilfredsstillende for PCA. I resultatene kunne man se at to komponenter hadde egenverdi ("eigenvalue") over Kaiser's-kriteriet på en, og at disse kombinert forklarte 51,7% av variansen. Scree-plotet var noe tvetydig, men kunne tydes til å kunne inneholde tre faktorer (se appendiks A, figur 1a). Disse tre faktorene forklarte 63,6 % av variansen. Gitt det store utvalget ($n = 2129$), samt konseptuell analyse av de ulike leddene ble det i den siste analysen spesifisert at SPSS skulle trekke ut tre faktorer (se appendiks B, figur 1b). Leddene som ladet på de samme komponentene kan tyde på at faktor én representerte sosial bruk. Dette vil si at man brukte mediekanaalen med formålet om å kommunisere med andre, og ytre meninger. Faktor to representerte informasjonsbruk. Dette betydde at man hadde et formål om å om øke kunnskapen om noe spesifikt gjennom mediebruken. Den siste faktoren viste til underholdningsbruk av mediekanaaler. Her gjenspeilte det en bruk som innebærer å bli underholdt ved hjelp av tv, film eller spill.

En gjennomsnittssumskår ble beregnet for hver av disse skalaene. Analysene viste at det var lav intern konsistens av Cronbach's Alfa koeffisienten for underholdningsbruk av medier. Denne var på .45. For informasjonsbruk var den .58. I dette tilfellet skyldes sannsynligvis de lave verdiene at det er to ledd i begge skalaene. *Mean-inter-item* korrelasjonen er $r = .2$, som er innenfor det anbefalte nivået i henhold til Briggs og Cheek (1986, i Pallant, 2007). Sosial bruk viste en Cronbach's alfa koeffisient på .72, som er tilfredsstillende i henhold til DeVellis (2003, i Pallant, 2007).

Mediebruk T3. På T3 ble det stilt andre spørsmål for å måle mediebruk. Det optimale ville være å stilt de samme spørsmålene om mediebruk som ved T1.

I dette spørreskjemaet ble respondentene stilt et inngangsspørsmål som vil lede dem videre i en spørsmålsrekke. Dette var "Hvor ofte bruker du PC utenom skolen?". Dersom elevene svarte at de brukte PC ukentlig eller mer ble det stilt flere detaljerte spørsmål. De etterfølgende spørsmålene som skulle besvares var; "Hvor ofte gjør du vanligvis dette utenom skolen?" med valgene "Surfer på nettet"; "Chatter med andre på nettet"; "Gjør lekser eller skolearbeid på PC'en"; "Er inne på sosiale medier som Facebook, Twitter el.l."; og "Spiller PC-spill". Spørsmålene skulle vurderes på skalaen: (1) Aldri eller nesten aldri; (2) 1-3 dager per måned; (3) en dag i uken; (4) flere dager i uken; og (5) daglig eller nesten daglig. En høy skår på spørsmålene indikerte at respondentene brukte større mengder medier.

De elevene som svarte at de aldri brukte noen medier på inngangsspørsmålet ville naturligvis svart dette på de etterfølgende spørsmålene. Dette var et lite antall respondenter ($n = 39$). For de foreliggende analysene ble disse inkludert som om de hadde svart "aldri eller nesten aldri" på alle spørsmål. Dem som krysset av på månedlig bruk av PC i inngangsspørsmålet vil ekskluderes fra videre analyse ettersom det er umulig å predikere hvordan disse ville svart i videre spørsmålsrekken. Bakgrunnen for å ekskludere disse ($n = 27$) er fordi det er helt vilkårlig hvilke typer medier de kunne ha brukt noen dager per måned.

For å få mål som tilsvarte mediebruk på T1 ble de få leddene *ikke* kjørt gjennom en faktoranalyse, men heller selektert basert på konseptualisering i henhold til sammenligningspotensial. Tilsvarende T1 ble underholdningsbruk av medier ved T3 besvart av et spørsmål; "Spiller PC-spill", og beholdes som sammenligningsgrunnlag for underholdningsbruk av medier ved T1. Sosialbruk av medier er to variabler; "Chatter med andre på nettet", "Er inne på sosiale medier som Facebook, Twitter el.l.". Denne faktoren oppnådde en Cronbach's Alfa koeffisient .65.

For informasjonsbruk av medier ved T3 var det to variabler som var ekvivalent til T1; "gjør lekser eller skolearbeid på PC'en" og "surfer på nettet". Denne faktoren ble mindre reliabel (.23). Likevel valgte jeg å beholde denne skalaen for videre analyse. Den lave Alfa-verdien kunne være grunnet dimensjonens få ledd og konstruktets mangfold. Korrelasjonene mellom disse variablene var $r = .134$, $p < .001$.

Sosiodemografiske variabler. Alder og kjønn er basert på selvrapportering fra første måling.

Kroppsmasseindeks. Kroppsmasseindeks (KMI) er en indeks som gjør det mulig å klassifiserer undervektige, overvektige og fedme. Den beregnes av vekt i kilogram delt på

kvadratet av høyde i meter (kg/m^2) (WHO, 2013). Denne variabelene ble målt ved at elevene selvrappporterte høyde og vekt. Deretter ble KMI beregnet fra disse resultatene. Denne metoden er bekreftet som en reliabel metode, selv om det kan være diskrepans mellom selvrappportert høyde og vekt i forhold til objektiv måling (Brenner, McManus, Galuska, Lowry & Wechsler, 2003). Dette er en mye brukt metode i studier av kroppsbilde (Jones, 2004; Presnell, Bearman, & Stice, 2004; Stice & Whitenton, 2002; Tiggemann, 2005).

Etikk

LUNO er meldt til Norsk Samfunnsvitenskapelige datatjeneste AS (NSD), og har fått veiledning fra Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). All data lagres i henhold til råd fra NSD, samt databehandleravtalen mellom partene involvert. Partene er henholdsvis Questback AS og prosjektet LUNO.

Grunnet ungdommenes lave alder på 14 år og de strenge kravene til samtykke ble det i samråd med NSD bestemt at det var nødvendig med aktiv samtykke til deltakelse fra både foreldrene og ungdommene. Man har på denne måten sørget for at forskningen følger de etiske retningslinjene.

Alle opplysninger som brukes i disse analysene er aidentifiserte. Det vil si at de er anonyme på den måten at jeg som forsker ikke vet hvilket individ opplysninger og materiale stammer fra. Dette sikrer studieobjektene anonymitet. Dette er særlig viktig ved sensitiv informasjon.

Analyseplan

For å undersøke sammenhengene mellom medier og kroppsbilde ble datamaterialet analysert ved hjelp av den statistiske programvaren *SPSS* for Mac, versjon 19.0. I beregninger av datamaterialet ble alle manglende verdier erstattet med den spesifikke deltakers gjennomsnittsskår på skalaen som den manglende verdien tilhørte.

I første omgang var det viktig å undersøke kjønnsforskjeller på de ulike variabelene og det ble derfor utført en t-test analyse. Her sammenlignet man gjennomsnittsskåren på de kontinuerlige variabelene for å se om det var en signifikant forskjell mellom jenter og gutter. Alle etterfølgende analyser ble kjørt separat for gutter og jenter, samt kontrollert for alder. Alder ble kontrollert for ettersom det i følge tidligere forskning har vist seg å forklare forandring i kroppsbildeevaluering.

For å kunne se om det var noen endring i kroppsbildeevaluering fra måletidspunkt 1 (T1) til måletidspunkt 3 (T3) ble det kjørt en *repeated measures ANOVA*. Analysen ble først

kjørt med kjønn samlet, deretter separat. Denne analysen ble korrigert med en *Greenhouse-Geisser* korreksjon fordi *Mauchly's Test of Sphericity* viste at kravet om lik varians i de ulike kategoriene var brutt (Field, 2009). En *Bonferroni post-hoc-test* viste mellom hvilke tidspunkter man kunne se en statistisk signifikant forskjell.

En korrelasjonsanalyse ble benyttet for å tolke styrke og retning i forholdet mellom alle variabler i undersøkelsen.

For å studere hvor mye de ulike uavhengige variablene kan forklare av forandring i kroppsbilde ble det kjørt en *multippel regresjonsanalyse*. I disse analysene vil man kunne vurdere variablenes unike, samt samlede bidrag til forklaring av forandringen. Først undersøkes medievariabler i forhold til kroppsbildeevaluering på det første tidspunktet, altså tverrsnitt.

I de foreliggende longitudinelle analysene ble skåren på kroppsbildeevaluering ved T2 og T3 brukt som avhengig variabler, samt medievariabler på T1 som forklaringsvariabler. På denne måten ble det mulig å undersøke om det finnes en longitudinell sammenheng mellom mediebruk halvannet og tre år før kroppsbildeevaluering. Hver analyse kjøres separat for hver enkelt medievariabel målt på T1.

De første modellene i studiene er separate analyser av hver enkelt medievariabel sett i forhold til kroppsbildeevaluering. I de neste modellene kontrollerte jeg for internalisering, kroppsbildeorientering og kroppsmasseindeks målt ved T1. Intensjonen med å inkludere disse variablene var å undersøke om sammenhengen mellom mediebruk og kroppsbildeevaluering holdt seg på samme nivå eller forsvinner som følge av kontrollvariablene.

Longitudinelt undersøktes forklaringspotensialet til medievariablene målt på T1 på kroppsbildeevaluering ved T2. Her ble det kjørt en nye *multippel regresjonsanalyse*. Til forskjell fra den krysseksjonelle analysene vil man her (fra modell to) kontrollere for kroppsbildeevaluering målt på T1. Grunnen til å inkludere denne som kontrollvariabel er å kunne forklare endringen som har oppstått mellom T1 og T2. Kontrollvariabelen fjerner da den naturlige endringen som vil forventes basert på T1 kroppsbilde, og fokuset blir på endringen som har oppstått på tvers av tid. De gjenværende endringene kan da potensielt forklares av mediebruk. På grunn av problemstillingen var det viktig å se om sammenhengene man fant mellom T1 og T2 kunne spores over et lengre tidsrom. Lignende analyser ble dermed utført for å se om medievariabler ved T1 kunne forklare noe av kroppsbildeevalueringen på T3.

I siste del av studien undersøkte jeg om det eksisterte en longitudinell forklaringsverdi fra kroppsbildeevaluering ved T1 i variansen av mediebruk ved T3. Kun analyser av T1 og T3 ble kjørt her på grunn av manglende data om medier ved T2. Det ble kontrollert for mediebruk ved T1 for å kunne se på den rene effekten av endring på tvers av tid.

Frafallsanalyse

Det var hensiktsmessig å undersøke om det er noen forskjell mellom dem som har svart på spørreskjemaet ved T3 og dem som falt fra før dette. Frafallet før T3 var totalt 24.6 %, og av disse er det 51.2 % gutter og 48.8 % jenter som faller fra. Det var signifikante forskjeller i bruk av medier til underholdning. Dem som svarte på T3 er mindre eksponert $M = 2.54$, $SD = .83$, enn dem som falt fra $M = 2.69$, $SD = .91$; $t(871.93) = 3.41$, $p < .001$. Dette ser man også i bruk av medier til sosiale formål hvor dem som svarer på alle målinger kommuniserer mindre ($M = 1.60$, $SD = .74$) til forskjell fra dem som falt fra ($M = 1.75$, $SD = .88$); $t(809.01) = 3.63$, $p < .001$. På de resterende variablene viste det ingen signifikante forskjeller.

Resultater

Beskrivende statistikk

For å belyse om utvalget er representativt for befolkningen i Oslo har demografisk informasjon om utvalget blitt presentert i tabell en. I tabellen vises hvordan utvalget fordelte seg på kjønn, alder, foreldres sivilstatus og foreldres fødeland. Her ser man at det var flere jenter enn gutter. En stor prosentandel var 14 år ved første måling og derfor er det i hovedsak disse som følges over en treårsperiode. Flertallet av elevene i undersøkelsen hadde én eller to europeiske foreldre (78,2 %), hvorav flertallet var gift (63,4 %).

Tabell 1: Demografisk oversikt over utvalget ved T1

		n	%
Kjønn	Jente	1240	53.9
	Gutt	1060	46.1
Alder	13	174	11.4
	14	1344	87.7
	15	14	0.9
Foreldres sivilstatus	Gift	965	63.4
	Samboere	85	5.6
	Skilt	432	28.4
	Enslig	40	2.6
Foreldres fødeland	To europeiske	1221	78.52
	Afrika og Midtøsten	136	8.75
	Asia	181	11.64
	Sør/Mellom-Amerika	8	0.51
	Ukjent	9	0.58

Tabell to presenterer gjennomsnittsskårer, standardavvik og resultater fra t-tester som viser statistiske signifikante forskjeller mellom kjønn på alle variabler som ble benyttet i analysene. På grunn av manglende medievariabler på T2, ble kun kroppsbildeevalueringen fra dette tidspunktet inkludert.

Av tabellen under kan man se at resultatene fra t-testen viste at det var signifikante forskjeller i nesten alle variabler når det kom til kjønn, bortsett fra T1 kroppsmasseindeks og T3 sosial bruk av medier. Tabellen viser at jenter hadde dårligere gjennomsnittlig kroppsbildeevaluering på alle tre målingene. Samtidig var de mer opptatt av, og brukte mer tid på utseendet sitt. I tillegg hadde de en høyere tendens til å inkorporerer medieidealer som mål for eget kroppsbilde enn gutter. Gutter brukte media mer enn jenter, særlig til underholdningsbruk ved T1 og T3. Ved T3 ble kjønnsforskjellene i sosial bruk av medier

ikke-signifikant. I tillegg så det ut til at jenter økte bruk av media til informasjonsinnhenting og gikk forbi gutter i denne bruken ved T3.

Tabell 2: Gjennomsnitt og standardavvik for jenter og gutter på (T1/T2/T3), samt kjønnsforskjeller

	Jenter		Gutter		t
	M	SD	M	SD	
T1 Appearance Evaluation	3.33	0.79	3.66	0.72	-8.6***
T2 Appearance Evaluation	3.32	0.89	3.64	0.93	-6.77***
T3 Appearance Evaluation	3.44	0.91	3.79	0.90	-7.29***
T1 Appearance Orientation	3.88	0.78	3.32	0.80	13.69***
T1 Internalisering	2.76	1.01	2.38	0.91	7.58***
T1 Sosial bruk av medier	1.56	0.69	1.63	0.79	-2.00*
T1 Underholdningsbruk	2.21	0.71	2.97	0.76	-20.34***
T1 Informasjonsbruk av medier	2.68	0.83	2.77	0.84	-2.17*
T3 Sosial bruk av medier	4.28	1.03	4.31	0.99	-0.50
T3 Underholdningsbruk	1.79	1.21	3.23	1.51	-19.55***
T3 Informasjonsbruk av medier	4.17	0.88	4.02	0.87	3.20***
T1 Kroppsmasseindeks	19.43	3.64	19.64	3.40	-1.12
T3 Kroppsmasseindeks	20.99	3.05	21.96	3.43	-5.68***

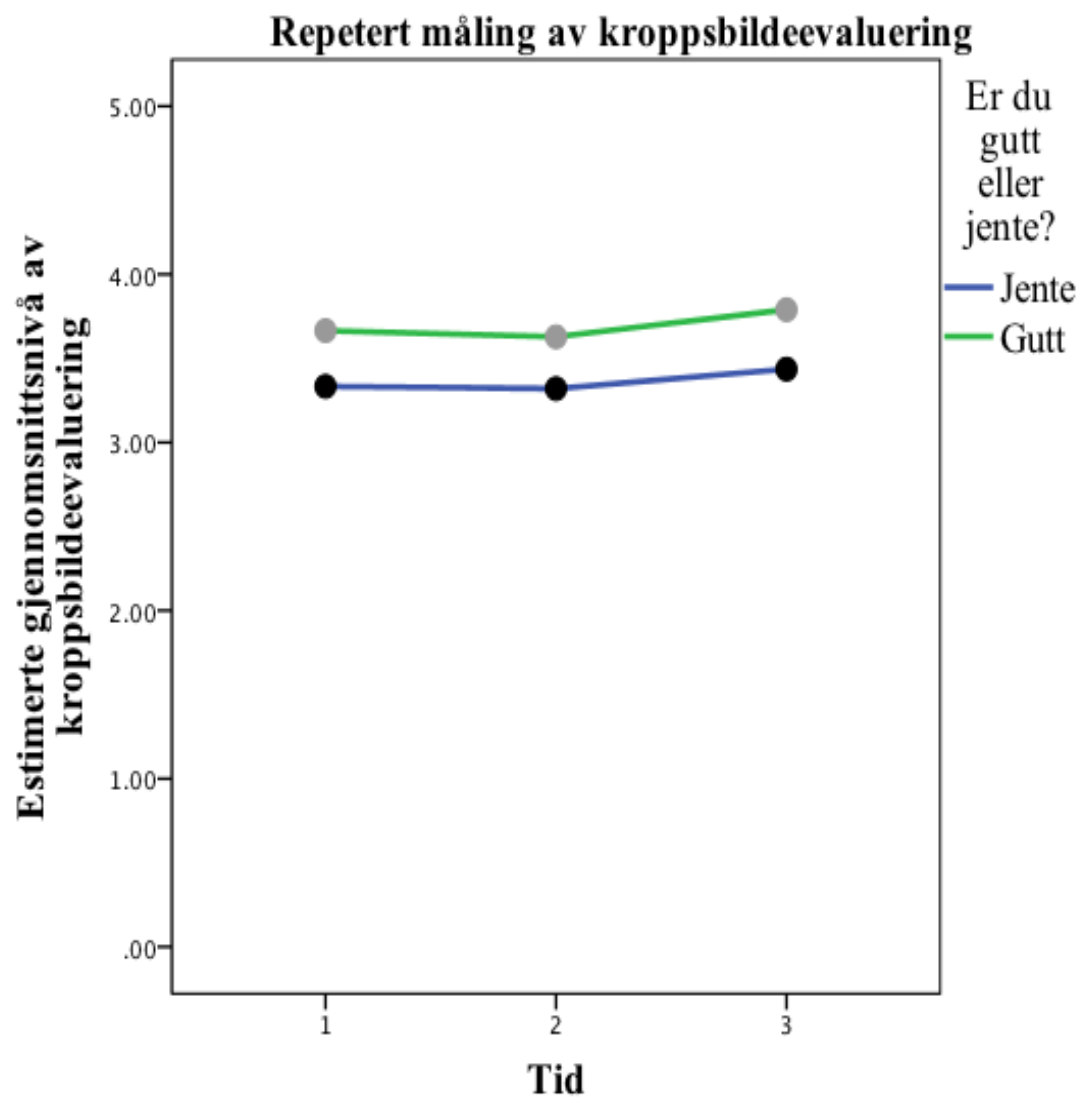
*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

Grafisk fremstilt viser figur en utviklingen av kroppsbilde hos gutter og jenter. I denne figuren ser det ut som om utviklingen er liten på tvers av de tre årene, og lik for begge kjønn. For å undersøke om dette stemte på gjennomsnittet ble det utført en *repeated measures ANOVA*.

Analysen viste at hovedeffekten av tid var signifikant $F(1.97, 2799.79) = 17.57$, $p < .001$, mens interaksjonseffekten av kjønn og tid som faktor viste seg ikke å være signifikant $F(1.97, 2799.79) = 0.41$, $p = .66$.

Separat for kjønn viste analysene at kroppsbildeevaluering var statistisk signifikant ulikt på tvers av de tre tidspunktene både for jenter $F(1.97, 1600.77) = 8.77$, $p < .001$ og for gutter $F(1.97, 1193.36) = 8.49$, $p < .001$. Post- hoc-test i form av en *Bonferroni* viste at det ikke forekom signifikant endring for hverken jenter eller gutter mellom T1 og T2. Derimot var det en signifikant oppsving mellom T2 og T3 både for jenter ($p < .01$) og for gutter ($p < .01$).

Figur 1: Grafisk fremstilling av gjennomsnittlig kroppsbildeevaluering fra T1, T2 til T3.

Forhold mellom variabler

Videre var det ønskelig å undersøke sammenhengene mellom de avhengige og uavhengige variablene. Tabell tre viser korrelasjonsmatrisen hvor koeffisientene er presentert for de separate analysene av jenter og gutter. I teksten blir kun de signifikante sammenhengene viktig for de forliggende analysene kommentert.

Sammenhengen mellom de tre tidspunktene for kroppsbildeevaluering var moderate til sterke ($p > .3$) og viste en positiv korrelasjonskoeffisient mellom alle tidspunkter for kroppsbildeevaluering. Denne sammenhengen var svakere for gutter enn for jenter. Dette tolkes som at dersom kroppsbildeevaluering ved T1 øker, desto bedre evaluering vil man gjøre ved de kommende målingene.

Korrelasjonene mellom de avhengige og de uavhengige variablene var små til moderate. De ungdommene som var mer investert i utseende sitt hadde mer positivt kroppsbildeevaluering. Hos gutter åpenbarte denne sammenhengen seg på alle målinger, mens for jenter var det kun ved T1 og T3. Matrisen avsløret at ungdommer av begge kjønn som i høyere grad har inkorporert samfunnsidealet som mål for seg selv har mer negativt kroppsbilde. Denne sammenhengen er sterkere hos jenter enn hos gutter.

I undersøkelse av medievariablene kunne man se at dem som brukte mye media til sosialt formål hadde mer negativt kroppsbilde. Det å bruke mye tid på sitt utseende og internaliserte ideal viste seg å ha sammenheng med økt sosial bruk av medier og informasjonsbruk.

Korrelasjoner mellom de uavhengige variablene var små til moderate ($p < .4$). Tabell tre viser at dem som investerer mye i sitt utseende også i høyere grad har internalisert samfunnsidealet.

Alle medievariablene korrelerte med hverandre positivt på tvers av T1 og T3.

Tabell 3: Korrelasjonsmatrise av alle variabler i undersøkelsen (T1/T2/T3). Jenter over diagonalen(høyre) og gutter under (venstre)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. T1 Appearance Evaluation	-	.49**	.48**	.18**	-.28**	.00	-.01	-.08**	-.24**	-.26**	-.01	.02	.01
2. T2 Appearance Evaluation	.29**	-	.49**	.04	-.28**	.02	.01	-.12**	-.19**	-.22**	-.06	-.01	-.02
3. T3 Appearance Evaluation	.31**	.29**	-	.10**	-.27**	.06	.00	-.09**	-.22**	-.29**	-.08*	.09**	.03
4. T1 Appearance Orientation	.35**	.08*	.12**	-	.31**	-.03	-.03	.12**	-.05	-.10**	-.12***	-.04	.08*
5. T1 Internalisering	-.12**	-.09*	-.06	.26**	-	-.01	-.00	.15**	.19**	.18**	-.08*	-.05	.08*
6. T1 Underholdningsbruk	.06	.01	-.05	-.04	.02	-	.26**	.21**	-.03	.01	.17***	.03	-.03
7. T1 Informasjonsbruk	.01	-.02	-.05	.06*	.07*	.38**	-	.19**	-.04	.02	-.01	.13***	.01
8. T1 Sosial bruk	-.10**	-.09*	-.12**	.07*	.19**	.29**	.38**	-	.06	.05	.14***	.02	.07*
9. T1 Kroppsmasseindeks	-.02**	-.07	-.14**	-.04	.12**	.12**	.03	.13**	-	.49**	.13***	.01	.00
10. T3 Kroppsmasseindeks	-.07	-.05	-.16**	.01	.04	.02	-.03	.05	.43**	-	.05	.05	.00
11. T3 Underholdningsbruk	-.08*	-.03	-.08*	-.06	.00	.26***	.11**	.05	.00	-.04	-	.12***	.09**
12. T3 Informasjonsbruk	.03	-.01	.08*	.11**	.06	.06	.18***	.04	-.06	-.01	.28***	-	.54**
13. T3 Sosial bruk	.01	.04	.05	.20***	.07	.10**	.14***	.10**	-.01	-.02	.22***	.51***	-

*** p < .001 ** p < .01 * p < .05

Kryssseksjonelle sammenhenger mellom medier og kroppsbilde på T1

I tabell fire vises en kryssseksjonelle *multippel regresjonsanalyser* som ble utført for å vurdere hvor mye ulike typer mediebruk ved T1 kunne forklare av variansen i kroppsbildeevaluering på samme tidspunkt, kontrollert for alder. I tabellen under blir resultatene fra analyser av jentene presentert. I modell en kan man se at B- og betaverdien til sosial bruk av medier er signifikant og negativ, som betyr at sosial bruk av medier har en negativ sammenheng kroppsbildeevaluering på T1. Underholdnings- og informasjonsbruk av medier predikerer derimot ikke noe av variansen i kroppsbildeevaluering, og blir dermed utelukket fra videre analyser her.

I neste skritt ble fortsatt medievariabelen sosial bruk og alder kjørt i analysen, men ble i tillegg kontrollert for internalisering, kroppsbildeorientering og kroppsmasseindeks. Som i forrige modell ble sosial bruk av medier statistisk signifikant og negativ, selv etter at de andre variablene ble inkludert. Den betaverdien med størst forklaringsverdi i modell to var internalisering etterfulgt av kroppsbildeorientering og kroppsmasseindeks. Høyere internalisering hadde sammenheng med mer misnøye i kroppsbildeevalueringen, mens høyere kroppsbildeopptatthet hadde en positiv effekt på kroppsbildeevaluering. I helhet forklarer modell to 18 % av variansen i kroppsbildeevaluering hos jenter.

Tabell 4: *Multippel regresjonsanalyse. T1 Kryssseksjonelle sammenhenger mellom medier og kroppsbilde hos jenter*

Modell	B	β	R^2	t
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>				
1) Underholdning	0.00	0.00	0.00	0.13
2) Sosial bruk	-0.09	-0.09***	0.01	-2.82
3) Informasjon	-0.01	-0.01	0.00	-0.40
<i>Modell 2: Sosial bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Sosial bruk	-0.07	-0.06**		-2.27
Kroppsmasseindeks	-0.04	-0.17***		-5.80
Internalisering	-0.26	-0.32***		-10.75
Kroppsbilderorientering	0.28	0.27***	0.18	9.23

*** $p < .001$

** $p < .01$

* $p < .05$

Note: Avhengig variabel – T1 kroppsbildeevaluering, Modell 1-2 kontrollert for alder

En lignende analyse av gutters mediebruk og kroppsbildeevaluering ved T1 viste at medier ikke hadde statistisk signifikant sammenheng med kroppsbildeevaluering. Ingen signifikante sammenhenger ble påvist i første analyse hvor medievariablene ble kontrollert for alder alene (Underholdning, $\beta = -0.04$, $p = .19$; Informasjonsbruk, $\beta = 0.03$, $p = .35$; Sosial bruk, $\beta = -0.06$, $p = .10$).

Test av longitudinell sammenheng fra mediebruk til kroppsbilde

I neste omgang undersøkte jeg om mediebruk ved T1 kunne forklare noe av variansen i kroppsbildeevaluering ved T2. Her ble problemstillingen om prediktiv verdi av mediebruk til å forklare variansen i kroppsbildeevaluering på senere tidspunkt undersøkt. I første omgang sjekket jeg om det eksisterte noen sammenheng mellom T1 medier og T2 kroppsbildeevaluering, kun kontrollert for alder. Her kunne sammenhenger skyldes tverrsnittkorrelasjoner. I de etterfølgende analyser var det derfor viktig å kontrollere for kroppsbildeevalueringen målt på T1. Ved å kontrollere for opprinnelig kroppsbildeevaluering kunne jeg undersøke hva mediebruk har å si for forandring i kroppsbildeevaluering. Jeg analyserte da kun forandringen i seg selv. På denne måten vises sammenhenger som eksisterte på tvers av tiden i motsetning til korrelasjoner som reflekterte sammenheng med den opprinnelige målingen ved T1.

I tabell fem kan man se resultatene fra analyser av jentene. Av alle medievariabler var det kun sosial bruk av medier som ble statistisk signifikant ($\beta = -.13$, $p < .001$). Modell en forklarte 2 % av variansen i kroppsbildeevaluering.

Underholdningsbruk og informasjonsbruk forklarte ikke noe signifikant av variansen i kroppsbildeevaluering. På grunn av manglende forklaring på forandringen i kroppsbildeevaluering ble disse fjernet fra de kommende analysene.

I neste analyse av sosial bruk av medier ble kroppsmasseindeks, internalisering, kroppsbildeorientering og kroppsbildeevaluering ved T1 lagt til som kontrollvariabler. I modell to ser man at sosial bruk av medier beholdt den statistiske signifikansen selv etter inkluderingen av de andre variablene. I likhet med tverrsnittanalysen var det fortsatt internalisering som hadde størst betaverdi.

Det var sosial bruk av medier som så ut til å ha den største prediktive verdien av medievariablene, mens generelt hadde internalisering mer å si for jenters kroppsbildeevaluering.

Tabell 5: Longitudinell Multippel regresjonsanalyse. Sammenheng mellom medier T1 og T2 kroppsbilde - jenter

Model	B	β	R ²	t
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>				
1) Underholdning	0.01	0.01	0.00	0.27
2) Sosial bruk	-0.17	-0.13***	0.02	-3.93
3) Informasjon	0.00	0.00	0.00	0.06
<i>Modell 2: Sosial bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Sosial bruk	-0.10	-0.08**		-2.61
Kroppsmasseindeks	-0.02	-0.06*		-2.01
Internalisering	-0.11	-0.12***		-3.61
Kroppsbildeorientering	0.01	0.01		0.36
T1				
Kroppsbildeevaluering	0.48	0.42***	0.26	12.78
*** p < .001 ** p < .01 * p < .05				

Note: Avhengig variabel – T2 kroppsbildeevaluering Modell 1-2 kontrollert for alder

I analyser av guttenes sammenheng benyttet jeg en lignende fremgangsmåten. Tabell seks viser at sosial bruk av medier ble signifikant i modell én, mens underholdnings- og informasjonsbruk av medier nok en gang ikke forklarte så mye av variansen i kroppsbildeevaluering ved T2. Som i forrige analyse valgte jeg derfor å ikke inkludere informasjonsbruk og underholdningsbruk av medier i de etterfølgende analysene.

I motsetning til analysen vist i tabell fem, viser modell to i tabellen under at det bortsett fra kroppsbildeevalueringen ved T1 ikke eksisterte noen statistisk signifikante forklaringer på forandringen i kroppsbildeevalueringen ved T2. Det var altså ingen av variablene som hadde noe forklaring for forandring i kroppsbildeevalueringen til gutter på T2.

Tabell 6: Longitudinell Multippel regresjonsanalyse. Sammenheng mellom medier T1 og T2 kroppsilde - gutter

Model	B	β	R ²	t
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>				
1) Underholdning	-0.01	-0.01	0.00	-0.28
2) Sosial bruk	-0.12	-0.10**	0.01	-2.74
3) Informasjon	-0.03	-0.03	0.00	-0.76
<i>Modell 2: Sosial bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Sosial bruk	-0.07	-0.06		-1.63
Kropps masseindeks	0.00	0.01		0.15
Internalisering	-0.05	-0.05		-1.23
Kropps bildeorientering	0.00	0.00		-0.07
T1 Kropps bildeevaluering	0.42	0.32***	0.12	8.33
*** p < .001 ** p < .01 * p < .05				

Note: Avhengig variabel – T2 kropps bildeevaluering Modell 1-2 kontrollert for alder

Etter å ha sett på sammenhengen mellom T1 mediebruk og T2 kropps bildeevaluering var i det i henhold til problemstillingen ønskelig å undersøke om det eksisterte noen longitudinelle sammenhenger mellom mediebruk ved T1 og kropps bildeevaluering tre år senere. Disse analysene var helt like de allerede gjennomførte, men den avhengige variabelen ble byttet fra T2 til T3 kropps bildeevaluering. Jeg kontrollerte fortsatt for kropps bildeevaluering målt på T1. I tabell syv og åtte vises disse analysene.

Først ble tre separate analyser kjørt hvor hver enkel medievariablene ble kontrollert for alder. I tabell syv blir det vist at sosial bruk av medier var den eneste av medievariablene som ble statistisk signifikant for jenter. Igjen viste underholdningsbruk og informasjonsbruk av medier å ikke kunne forklare endring i kropps bildeevaluering, og ble fjernet fra foreliggende analyser.

I neste omgang ble sosial bruk av medier analysert, kontrollert for kropps masseindeks og kropps bildeevaluering ved T1, samt internalisering og kropps bildeorientering.

Resultatene fra disse analysene vises i modell to. Her viste funn at sosial bruk av medier ikke ble statistisk signifikante. Internalisering så ut til å ha mest å si for endring i kroppsbildeevaluering tre år senere. Det vil da si at høy internalisering av medieidealer og det å bruke mye tid utseende forklarer mest av variansen i kroppsbildeevalueringen ved T3.

Tabell 7 : Longitudinell Multippel regresjon – Sammenheng mellom medier T1 og T3 kroppsbilde - jenter

Model	B	β	R^2	t
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>				
1) Underholdning	0.08	0.06	0.01	1.83
2) Sosial bruk	-0.13	-0.10**	0.01	-2.76
3) Informasjon	0.00	0.00	0.00	0.11
<i>Modell 2: Sosial bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Sosial bruk	-0.07	-0.05		-1.78
Kroppsmasseindeks	-0.02	-0.09***		-2.95
Internalisering	-0.13	-0.15***		-4.32
Kroppsbildeorientering	0.09	0.07*		2.20
T1 Kroppsbildeevaluering	0.44	0.39***	0.26	11.45

*** $p < .001$

** $p < .01$

* $p < .05$

Note: Avhengig variabel – T3 kroppsbildeevaluering Modell 1-2 kontrollert for alder

I motsetning til jentenes resultater ble underholdningsbruk av medier statistisk signifikant hos guttene. Dette vises i tabell åtte. Denne mediebruken, samt sosial bruk av media var statistisk signifikante og negative. Informasjonsbruk av medier ble igjen ikke statistisk signifikant, og som i forrige analyse ble den fjernet fra kommende analyser.

I modell to mistet underholdningsbruk av medier det statistiske signifikansnivået. Det var her kun kontrollvariablene som ble statistisk signifikante.

I modell tre kan man se en signifikant negativ betaverdi i sosial bruk av medier. Sosial bruk av medier beholdt sin forklaringsverdi, selv etter at kontrollvariablene ble innført i analysen. Samtidig forklarte den mer enn internalisering og utseendeopptatthet.

Tabell 8 : Longitudinell Multippel regresjon – Sammenheng mellom medier T1 og T3 kroppsbilde - gutter

Model	B	β	R ²	t
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>				
1) Underholdning	-0.10	-0.08*	0.01	-2.04
2) Sosial bruk	-0.15	-0.13***	0.02	-3.29
3) Informasjon	-0.08	-0.07	0.01	-1.84
<i>Modell 2: Underholdnings bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Underholdning	-0.06	-0.05		-1.28
KMI	-0.02	-0.08*		-2.07
SIAQ-A	-0.02	-0.02		-0.49
AO	0.01	0.01		0.19
AE	0.39	0.31***	0.13	7.49
<i>Modell 3: Sosial bruk av medier kontrollert for flere variabler</i>				
Sosial bruk	-0.11	-0.09*		-2.37
Kroppsmasseindeks	-0.02	-0.08*		-1.99
Internalisering	-0.01	-0.01		-0.18
Kroppsbildeorientering	0.02	0.02		0.41
T1	0.38	0.31***	0.13	7.49

*** p < .001

** p < .01

* p < .05

Note: Avhengig variabel – T3 kroppsbildeevaluering Modell 1-3 kontrollert for alder.

Test av longitudinell sammenheng fra kroppsbilde til mediebruk

Jeg har nå undersøkt om ulike typer mediebruk kan predikere kroppsbildeevaluering. På den andre siden skal vi nå se om det eksisterer en omvendt sammenheng. Analyser ble utført for å se om kroppsbildeevaluering kunne predikere mediebruk.

For å kunne undersøke om kroppsbildeevaluering kan predikere mediebruk ved T3 vil det være hensiktsmessig å kjøre en *multippel regresjonsanalyse* hvor mediebruk ved T3 betraktes som avhengig variabel, kontrollert for mediebruk ved T1. Grunnen til at det ikke kjøres en slik analyse med T2 mediebruk som avhengig variabel er fordi lignende spørsmål om medier ikke ble stilt på dette tidspunktet. Derfor forsvinner sammenligningsgrunnlaget, og kun variabler fra T1 og T3 benyttes.

I første omgang analyserte jeg hver enkel medievariabel i separate analyser for å se hvor mye kroppsbilde kunne forklare av forandring i den respektive bruken kontrollerte for alder. Undersøkelse av tabell ni, som presenterer sammenhenger hos jenter, viser i modell en at kroppsbildeevaluering ikke hadde noe signifikant forklaringsverdi i variansen av mediebruk. Derfor var det ikke nødvendig å gå noe videre i denne analysen.

Den samme typen analyse for gutter kan man se i tabell ti. Her viser den første analysen, kontrollert for alder, at kroppsbilde ikke forklarte noe av variansen i mediebruk i form av informasjonsbruk og sosial bruk. På den andre siden ser man at kroppsbildeevaluering kunne forklare forandring i underholdningsbruk av medier. Denne signifikante og negative forklaringsverdien vil si at gutter som har bedre kroppsbildeevaluering spiller mindre tv-spill.

I modell to kan man se at kroppsbildeevaluering mister sin signifikans, og mye av sammenhenger ser ut til å være potensielt grunnet mediebruk ved T1 som nå kontrolleres for.

Tabell 9: Longitudinell multipl regrejonsanalyse for å se om kroppsbilde kan forklare endring i mediebruk hos jenter tre år senere

Model	B	β	<i>t</i>
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>			
1) Informasjonsbruk			
Kroppsbildeevaluering	0.02	0.02	0.57
2) Sosial bruk			
Kroppsbildeevaluering	0.02	0.02	0.49
3) Underholdningsbruk			
Kroppsbildeevaluering	-0.01	-0.01	-0.23
*** p < .001	** p < .01	* p < .05	

Note: Modell 1: Avhengig variabel – 1) T3 informasjonsbruk, 2) T3 Sosial bruk, 3) T3 Underholdningsbruk. kontrollert for alder.

Tabell 10: Longitudinell multippel regresjonsanalyse for å se om kroppsbilde kan forklare endring i mediebruk hos gutter tre års senere

Model	B	β	<i>t</i>
<i>Modell 1: Separate analyser for mediebruk</i>			
1) Informasjonsbruk			
Kroppsbildeevaluering	0.05	0.04	1.10
2) Sosial bruk			
Kroppsbildeevaluering	0.00	0.00	0.00
3) Underholdningsbruk			
Kroppsbildeevaluering	-0.17	-0.09*	-2.12
<i>Modell 2: Kroppsbildeevaluering kontrollert for flere variabler</i>			
Underholdningsbruk			
T1 Kroppsbildeevaluering	-0.12	-0.06	-1.38
T1 Kroppsbildeorientering	-0.04	-0.02	-0.48
T1 Internalisering	0.00	0.00	-0.01
T1 Underholdningsbruk	0.53	0.26***	7.05
*** p < .001 ** p < .01 * p < .05			

Note: Modell 1: Avhengig variabel – 1) T3 informasjonsbruk, 2) T3 Sosial bruk. 3) T3Underholdningsbruk. Modell 2: Avhengig variabel – T3 Underholdningsbruk. Kontrollert for alder.

Diskusjon

Hensikten med denne studien var å se på den longitudinelle sammenhengen mellom medier og kroppsbilde. I studien ble det undersøkt i hvilken retning denne sammenhengen beveger seg. Er det slik at bruk av ulike typer media kan forklare forandring i kroppsbildeelvalueringen til et utvalg ungdommer over en treårsperiode, eller kan kroppsbildeelvalueringen forklare forandring i mediebruk longitudinelt?

I hovedsak viste resultatene at jenter som brukte mer medier til et sosialt formål skåret mer negativt på kroppsbildeelvaluering både ved tverrsnitt og longitudinelt. For guttene var resultatene noe mer uklare i den forstand at dem som brukte mer medier til sosiale formål skåret signifikant lavere på kroppsbildeelvaluering kun tre år senere. Likevel kan man se en underliggende tendens til at sosial bruk av medier har en negativ sammenheng med kroppsbildeelvaluering på de andre målingene. Funn for informasjons- og underholdningsbruk av medier viste at det ikke var noen signifikante sammenhenger med kroppsbildeelvaluering. Analysene viste samtidig at kroppsbildet ikke predikerte senere mediebruk.

Sosial bruk av medier

På nettet kan ungdommer samhandle med andre mennesker i hele verden. Dette kan de gjøre når som helst, og etter hvert hvor som helst. I sosiale medier kommuniserer individene med hverandre gjennom å skrive og sende beskjer. Medlemmer kan legge ut bilder av seg selv og informasjon om sitt dagligliv. De kan kommentere på hverandres bilder eller innlegg. Trolig kan nye vennskapsbånd formes gjennom denne mediebruken (Lenhart, Purcell, Smith, & Zickuhr, 2010).

Sett som en helhet viste resultatene relativt stabilt at sammenhengen mellom sosial bruk av medier og kroppsbilde går i en negativ retning ved alle målingene. Dette kan bety at dersom ungdommer bruker sosiale medier hyppigere skårer de lavere på kroppsbildeelvaluering. Disse funnene stemmer overens med sosiokulturell teori i den forstand at den smelter sammen to av kildene som sprer idealer i samfunnet. I sosiale medier blir ungdommene sannsynligvis eksponert for medieidealer direkte gjennom bilder og indirekte gjennom samtaler med jevnaldrende.

Selv om tidligere krysseksjonelle studier har etablert en svak sammenheng mellom bruk av sosiale medier og kroppsbilde (Tiggemann & Miller, 2010), er denne studien en av de første som etablerer en longitudinell sammenheng.

Sosial samhandling. Det at vi fant sammenheng mellom sosial bruk av medier og kroppsbildeevaluering kan skyldes at sosiale medier kan fungere som et utgangspunkt hvor man gjør idealene kjent gjennom samtaler med jevnaldrende og publisering av bilder (Lawler & Nixon, 2011). Dette innebærer da at *ekte* mennesker sprer idealet gjennom interaksjon, og ikke fiktive mediebilder (Ferguson, Munoz, Garza, & Galindo, 2012). Slik sett kan sosiale medier ha mer påvirkning enn tv og andre passive medier, som støttes av funn i denne studien.

Ungdomsårene er en viktig periode når det gjelder flere av de sosiokulturelle kildene i forhold til medier og jevnaldrende (Markey, 2010; Tiggemann, 2011). Disse kanalene smelter muligens sammen i dagens samfunn, og ungdommer omgås både i sosiale medier (online) og gjennom direkte kontakt (offline). I min studie viser funn at sosial bruk av medier øker fra T1 til T3, og at dette potensielt kan vise hvor viktig sosial bruk av medier blir for omgang med jevnaldrende generelt. Gutters og jenters sosiale mediebruk er tilnærmet lik ved T3. Denne bruken av medier har muligens blitt likere etter hvert som slike former for mediebruk er blitt en integrert del av samfunnet. I følge statistikk fra *Facebook* (2013) utgjør i dag brukermassen i Norge 49 % menn og 51 % kvinner (Facebook, 2013).

Det at Facebook ble åpent for alle i 2006 kan være en av årsakene til at man ser en stor økning i bruken av sosiale medier fra T1 til T3. Normaliseringen av denne form for mediebruk hos begge kjønn kan gjenspeile en samfunnsendring hvor bruk av sosiale medier har vokst stort i omfang i Norge (Øia, 2012).

Ungdommer er opptatt av å passe inn og bli akseptert av venner. De vil passe inn i forhold til medieidealer, samtidig som de vil passe inn i normen blant jevnaldrende (Jones et al., 2004; Knauss, Paxton & Alsaker, 2008). Denne normen blant jevnaldrende er ofte en variant av idealet i mediene (Haferkamp & Krämer, 2011). Ideal som spres i de ulike kanalene assosieres med popularitet og materiell suksess, som er viktig for målgruppen i den utviklingsfasen de befinner seg i (Paxton, Eisenberg & Neumark-Sztainer, 2006). I følge andre studier er det påvist signifikante sammenhenger mellom venners slankeatferd og eget kroppsbilde (Jones, 2004; Paxton et al., 2006). På denne måten kan utseendekulturen skapt blant venner med delte normer og forventinger om fysisk utseende ha en effekt på eget kroppsbilde (Jones, 2004). Hvilke prosesser er det som bidrar til at utseendekulturen i et nettverk, og det medfølgende idealet har en sammenheng med forandring i kroppsbilde?

Utseendesamtaler og sosial sammenligning. Kulturen blant jevnaldrende spres gjennom samtaler. Ungdommer prater med sine jevnaldrende om kroppsbildet, og blir på den måten påvirket av de tilbakemeldingene de får (Markey, 2010; Wertheim & Paxton, 2011).

I henhold til Jones (2004) ble særlig jenter påvirket av utseendesamtaler. Funn viste at samtaler hadde en longitudinell sammenheng med utseendesammenligning ett år senere (Jones, 2004). På den måten hadde utseendesamtaler en indirekte effekt på kroppsbildet mediert av sosial sammenligning. Krysseksjonelle og longitudinelle studier har vist en sammenheng mellom utseendesamtaler, internalisering og økt negativt kroppsbilde (Jones, 2004; Jones et al. 2004).

Sosiale medier kan antakelig øke muligheten for å ha samtaler som omhandler kropp og utseende. Det er forsket mye på denne form for interaksjon mellom kvinner (Barwick, Bazzini, Martz, Rocheleau, & Curtin, 2012). Normer blir tydelige gjennom ytringer fra venner, og tydeliggjør hva individer innad i kulturen skal strebe etter. Dette stemmer bra overens med den sosiokulturelle teorien hvor jevnaldrende og venner er en viktig påvirkningsfaktor for kroppsbildet (Thompson et al. 1999).

Tidligere forskning har vist at ungdommer som hyppig deltar i samtaler som omhandler utseende og endring av dette, opplever mer negativt kroppsbilde samt økt internalisering av idealer (Jones, 2004). I den forstand kan det se ut til at et høynet fokus på utseende som forekommer av disse samtaler vil kunne øke sannsynligheten for internalisering, sosial sammenligning og dermed mer misnøye (Jones, 2004). Dette ser ut til å være mer vanlig blant jenter enn gutter.

Hos gutter er ikke konteksten av jevnaldrende og deres fokus på utseende like viktig (Jones, 2004). Jenter ser ut til å være mer sensitive ovenfor omgivelsene, og dermed kan utseendesamtaler og sosial sammenligning ha en mer vedvarende effekt på jenters kroppsbildeevaluering. Dette kan være med på å forklare hvorfor man ser en sterkere sammenheng mellom sosial bruk av medier og kroppsbildeevaluering hos jenter i min studie. Gutter responderer muligens ikke på sosial bruk av medier før etter de har internalisert et muskuløst ideal, og da blir sammenhengen med mediebruk tydeligere (Jones, 2004). Gutter er sannsynligvis bevisst på disse sosiokulturelle beskjedene, men er mindre påvirket av dem enn jenter (McCabe, Ricciardelli & Ridge., 2006; Murnen, 2011). Det kan potensielt være at gutter er bedre utstyrt til å ignorere kroppslige beskjeder fra medier og omgivelsene. Sosial sammenligning kan være det som utgjør forskjellen i resultatene til gutter og jenter. Dette kan stemme med andre studier som har vist at gutter bruker mediekanaler til underholdning, mens jenter bruker medier til sosiale formål (Lenhart, Arafeh, Smith & Macgill, 2008; Lenhart, Kahne, Middaugh, Macgill, Evans & Vitak, 2008).

Denne indirekte sammenhengen kan muligens vises i min studie hvor det var en signifikante positive korrelasjonen mellom T1 sosial bruk av medier og internalisering. En økt

sosial bruk av medier kan potensielt øke tendensen til å internalisere idealer. Internalisering korrelerer negativt med kroppsbilde ved T3. Hypotetisk kan vi da tenke oss at økt internalisering av idealer gjennom sosial bruk av medier kan fostre sosial sammenligning, som videre har sammenheng med kroppsbilde. Tiggemann og Miller (2010) fant en sammenheng mellom sosiale nettverkssider og blant annet internalisering av tynnhetsideal hos jenter. Det var derimot vanskelig å avgjøre hvilke aspekter av denne bruken som var ansvarlig for sammenhengen. Muligens kan dette da være grunnet utseendesamtalene som har en sammenheng med internalisering (Jones, 2004).

Forskning viser at profilbilder og bilder som legges ut på sosiale medier vektlegger utseende og presenterer personer på en måte som stemmer noenlunde overens med idealene i samfunnet (Haferkamp & Krämer, 2011). Dette viser at sosiale nettverkssider kan øke presset om å være lik samfunnets ideal gjennom økt mulighet for sosial sammenligning med jevnaldrende. Forskning har vist at ungdommer oftere sammenligner seg med andre jevnaldrende av samme kjønn og med høyere status (Ferguson, Munoz, Contreras & Velasquez, 2011). Derfor kan det tenkes at sosiale medier er en ekstra plattform for utseendesammenligning, som kommer i tillegg til den daglige omgangen med venner og jevnaldrende. Muligens kan denne plattformen inneholde aspekter av medieideal som gjør den mer potent enn å være eksponert for ideal på tv.

Utseendesammenligning forekommer i større grad blant jenter enn gutter (Murnen, 2011). I studien hadde jenter både høyere internalisering av medieideal, og var samtidig mer investert i sitt utseende enn gutter, som er en tendens forskere finner i flere andre studier (Cafri et al., 2005; Dittmar, 2009; Jones, 2004; Jones et al., 2004; Knauss et al., 2008; Stice & Bearman, 2001; Stice & Whitenton, 2002; Tiggemann, 2011). Dette kan muligens være på grunn av den rollen kvinner har i det vestlige samfunnet i henhold til *Objektifiseringsteorien* (McKinley, 2011; Murnen, 2011). Jentene i studien kan ha hatt høyere fokus på utseende som følge av press fra to kilder samtidig gjennom flere samtaler med fokus på kropp og utseendesammenligning (Haworth-Hoepfner, 2000; McCabe et al., 2006). Resultatene i studien kan også belyse forskjellen i hvordan kjønn blir mer eller mindre påvirket ettersom guttene ble eksponert for større mengde medieeksponering og sammenhengene mellom mediene og kroppsbildeevaluering likevel var sterkere hos jenter. Dette bekrefter tidligere forskning på området, som har vist at gutters mediebruk ikke påvirker dem på samme måte som jenter (Ferguson, 2013; Jones, 2004; Ricciardelli & McCabe, 2003; Schooler & Trinh, 2011).

Uavhengig mengde eksponering og press hadde både jenter og gutter en signifikant og

positiv utvikling i kroppsbilde fra T1 til T3. Dette har blitt rapportert i andre studier i Skandinavia (Holsen, Jones & Birkeland, 2012). Disse resultatene er interessant ettersom forskning i andre land har funnet en signifikant økning i misnøye med kroppsbilde (Eisenberg, Neumark-Sztainer & Paxton, 2006) mest hos jenter (Bearman, Presnell, Martinez & Stice, 2006; Bucchianeri, Arikian, Hannan, Eisenberg & Neumark-Sztainer, 2012; Jones, 2004).

En tolkning av resultatene kan sikte inn på dualiteten i samfunnet hvor kvinner er født og sosialisert inn i en utseendekultur som fokuserer på hvordan kroppen ser ut, mens gutter er oppdratt til å fokusere på kroppens funksjon (Gorgan, 2008). Gutter blir altså ikke sosialisert inn i noe utseendekultur på samme måte som jenter. Kulturen vektlegger kvinnelig kropp i media, og selv om menn blir objektifisert i økende grad kan det ikke likestilles nivået av kvinnelig objektifisering. Gutter oppfatter derfor denne utseendekulturen potensielt senere enn jenter. De responderer derfor ikke på press i omgivelsene på samme måte som jenter. I studien er det en statistisk signifikant sammenheng mellom sosial bruk av medier og kroppsbildet tidlig hos jenter, som kan gjenspeile det kulturelle presset de er født inn i (Thompson et al., 1999). Mens man ser en senere sammenheng mellom dette ytre presset og kroppsbildet hos gutter. Spekulativt kan dette handle om en forsinket inngang til utseendekulturen ved at gutter kommer senere i puberteten, og dermed er ferdig utviklet på et senere tidspunkt (Cafri et al., 2005). Utseende blir først gjeldende når de nærmer seg det utseendeidealet som er presentert i samfunnet (Barlett et al., 2008). Dermed kan økt utseendesammenligning oppstå senere for gutter enn for jenter. Jones (2004) fant at det er først etter gutter har internalisert et ideal at man ser en sammenheng mellom media og kroppsbilde. Muligens kan dette føre til mer utseendesammenligning i sosiale medier, samt mer fokus på utseende blant gutter på et senere utviklingsstadiet enn hos jenter.

Underholdningsbruk av medier

Det at underholdningsbruk av medier ikke predikerer kroppsbildevurdering verken krysseksjonelt eller longitudinelt er noe overraskende. Resultatene støtter dermed ikke det sosiokulturelle perspektivet om at massemediene sprer ideal, som påvirker kroppsbildet (Keery et al., 2004; Tiggemann, 2011). Resultater fra tidligere korrelasjonell og eksperimentell forskning på denne sammenhengen har vist resultater som strider mot min studie.

I eksperimentelle studier har forskere eksponert deltakere for idealer i medier, og sett at dette øker misnøye med kroppen (Barlett et al., 2008; Groesz et al. 2002; Want, 2009).

Denne typen forskning er inkludert i flere metaanalyser som konkluderer med at særlig kvinner har et dårligere kroppsbilde etter eksponering for medier (Groesz et al., 2002). I et mindre antall studier har forskere sett denne samme effekten hos menn (Barlett et al., 2008). Likevel er eksperimentell forskning kunstig. Den gir ikke den fulle forståelsen for sammenhengen fordi den ikke kan generaliseres til samfunnet. Den foregår under kontrollerte omstendigheter, og man kan etablere en kausal sammenheng mellom variablene, men likevel ikke si noe om det komplekse forholdet som eksisterer i virkeligheten. Det er trolig på grunn av dette resultatene ikke samsvarer med min studie. Denne studien er utført naturalistiske, og det er derfor vanskelig å kontrollere for andre potensielle forstyrrende elementer. Eksempelvis er mediebruken i denne studien målt mindre detaljert og er derfor veldig ulikt den kontrollerte dosen og det forhåndsbestemte innholdet som deltakere eksponeres for i et eksperiment.

I motsetning til de eksperimentelle studiene finner de få longitudinelle studiene som eksisterer at det ikke er en sammenheng mellom eksponering for medier i form av tv og kroppsbildetilfredshets (Clark & Tiggemann, 2008; Ferguson et al., 2012; Schooler & Trinh, 2010; Tiggemann, 2006). Dette peker på et økende behov for longitudinelle forskning og gjør derfor denne studien viktig for feltet.

Mine funn tilsier at det ikke er en signifikant sammenheng mellom mediebruk og kroppsbildeevaluering, og peker i samme retning som tidligere longitudinell forskning (Tiggemann, 2006). Denne sammenhengen ble heller ikke funnet på tverrsnitt, som stemmer overens med funn fra andre studier (Ferguson et al., 2012).

Kjønnsmessig har andre longitudinelle studier vist at man ser mindre sammenheng mellom gutters kroppsbilde og media, enn hos jenter (Schooler & Trinh, 2010). I studien av Schooler & Trinh (2010) viste dette seg å gjenspeile ulike bruksmønstre. Resultatene pekte i retning av at denne sammenhengen var gjeldende for kun én profil av mediebrukere som forskerne definerte som *omfattende-tittere* (Schooler & Trinh, 2010). Dermed var det én sammenheng med mediebruk, men likevel en annen *type* sammenheng basert på noe mer enn kun mengde mediebruk. Her var det jenter som brukte mediene hyppigere og mer ukritisk som ble mest påvirket av media (Schooler & Trinh, 2010). I min studie ser man en tendens til at det er sterkere sammenhenger mellom mediebruken og kroppsbildet til jenter, men kan ikke si noe om dette skyldes et bruksmønster. Det er vanskelig å sammenligne slike resultater med mitt studiet, ettersom det ikke ble spurt om innholdet i mediekanalene, men kun mengde. Spørsmålene om media i min studie gjorde det ikke mulig å fange opp det fenomenet som andre studier har sett. Det kan være forklaringen på at jeg ikke ser noen signifikant sammenheng mellom tid brukt til underholdning og kroppsbildeevaluering. Potensielt kunne

vi sett en signifikant sammenheng mellom hva ungdommene eksponeres for på tv og kroppsbildet dersom det hadde blitt stilt flere konkrete spørsmål om innhold i mediene.

Tidligere hypoteser innen forskningen har handlet om at det ikke er mengden tv et individ blir eksponert for som har sammenheng med kroppsbildet, men hva man ser på som er viktig for denne sammenhengen (Borzekowski, Robinson & Killen, 2000; Holmstrom, 2010; Miller & Halberstadt, 2005; Tiggemann, 2005; Tiggemann & Miller, 2010). Tiggemann (2005) viste i sin korrelasjonelle studie en negativ sammenheng mellom eksponering for såpeopera og kroppsbilde. Borzekowski et al. (2000) viste at å bli eksponert for musikkvideoer hadde en negativ sammenheng med kroppsbilde. Dette bør utforskes mer i fremtidige longitudinelle studier.

En annen potensiell grunn til funn vedrørende underholdningsbruk av medier i min studie, kan kobles til den nye altomfattende medieverdenen ungdommer lever i. TV er en av de eldste mediekanalene vi har. Eksponering for denne formen for media kan potensielt representere et passivt media som ungdommer ikke responderer til på samme måte lenger som til andre nyere mediekanaler. I den forstand kan det være at eldre former for mediebruk som tv-titting er ulik den nyere mediebruken ved at den innbyr til mer *injeksjon* og mindre *interaksjon*. Denne typen mediebruk er trolig blitt mindre vanlig for ungdommer, som nå er vant til å interagere og fordype seg i medienes innhold. På denne måten kan en aktiv medieform som sosial bruk av medier muligens ha større effekt på ungdommer, og derav at tv-titting har mindre effekt. Ward & Harrison (2005) konkluderte med at det som predikerte støtte for medieidealer var hvor aktivt og involvert individet var i mediekanalen, samt hvor mye man var tiltrukket av tynnhetsideal.

Her ser vi igjen hvordan sosial bruk av medier har interaktive elementer som muliggjør det å samhandle med både kjente og ukjente over internett. Noe som muligens øker effekten av denne medieformen. Dette gjør potensielt eksponering for sosiale medier på internett mer negativt. Dette kan vise skillet i medieforskning som fokuserer på hva mediene gjør med individet versus hva individet gjør med mediene og den mulige sammensmeltingen av disse retningene i de nye mediene (Hagen, 2008). Kanskje er passiv mediebruk sjeldnere og har dermed mindre sammenheng med kroppsbilde.

Informasjonsbruk av medier

Resultater for den siste formen for mediebruk i denne undersøkelsen kan man i forhold til det nevnt ovenfor stille seg litt undrende til. Analysene viste nullfunn vedrørende informasjonsbruk av medier selv om dette innebærer en interaktiv bruk av medier. Forskjellen

blir likevel at man her ikke er eksponert for eller fokusert på kroppsideal. Derfor er ikke resultatene så oppsiktsvekkende. Det er ikke mange studier som har sett på sammenhengen mellom denne typen mediebruk og kroppsbilde. Likevel vil jeg anta at å oppsøke medier for å gjøre lekser eller innhente spesifikk informasjon ikke inneholdt bilder av kroppsideal. Dermed er det lite sannsynlig at denne bruken av medier vil ha noen effekt på kroppsbildeevaluering tre år senere.

Kroppsbildets effekt på mediebruk

Funn vedrørende hvordan mediene kan forklare variansen i kroppsbildeevaluering er nå gjennomgått. Videre i studien ble problemstillingen snudd og den temporale rekkefølgen blir undersøkt omvendt. Kan *kroppsbildet* forklare variansen i *mediebruk* tre år senere?

Resultatene fra analyser viste at denne retningen i sammenhengen ikke avdekket noen signifikante funn. Dermed tydeliggjør dette at dersom forholdet går i én retning, vil det sannsynligvis være fra mediene til kroppsbilde. Denne retningen eksisterer det ikke så mye empiri på ved dette tidspunktet, og gjør det dermed vanskelig å sammenligne egne funn med andres. Tiggemann (2006) antok at jenter sannsynligvis aktivt selekterer spesifikt medieinnhold som passer til kroppsbildet, og at konsekvensene av den eksponeringen påvirker kroppsbildet. Dermed er det et gjensidig forhold. Endring i én variabel vil da føre til endring i den andre. I denne sammenhengen er det ingen klar årsak og effekt, men årsak og effekt som påvirker hverandre (Tiggemann, 2006). Williams, Thompson, McCoy (2003) intervjuet kvinner med spiseforstyrrelse om deres mediebruk. Mediebruken økte etter sykdommen inntraff og kvinnene ble mer avhengige av den til å finne løsninger og tips. Dette er noe fremtidig forskning bør undersøke mer.

Muligens kan grunnen til at jeg ikke finner noe sammenheng mellom kroppsbilde som forklaring i endring av mediebruk, være at kroppsbilde til dels er ubevisst og at individer derfor ikke tar fullstendig aktive valg basert på dette. Muligens, som funn i andre studier har vist, er det en sterkere sammenheng mellom en mer bevisst atferd og fenomen i form av spiseforstyrrelse og aktivt medievalg. Her kan potensielt medieinnholdet bidra til å dekke spesifikke behov i form av dissonans-reduksjon gjennom bilder som viser urealistisk tynne medieideal som opplever suksess og blir forgudet. Dermed kan jenter som er i faresonen for å utvikle spiseforstyrrelse skape et avhengighetsforhold til medier på grunn av behov som dekkes av disse (Ruggiero, 2000).

I det generelle kroppsbildet er det potensielt mindre spesifikke behov, og derav en mindre kobling til aktive, rasjonelle og bevisste valg av media. Dermed kan det hende denne

teorien er mer nyttig i studier av konkret atferd og et fenomen som spiseforstyrrelse hvor man har funnet en sammenheng mellom økt mediebruk etter sykdommen er inntruffet.

Begrensninger.

Fordelene ved å bruke et longitudinelt design i denne studien er at man undersøker et fenomen over lenger tid på en naturalistisk måte. Studien har et betydelig antall respondenter og kan dermed gi en god innsikt i sammenhengen mellom kroppsbilde og mediebruk.

Ved tolkning av resultater fra denne studien bør derimot flere begrensninger tas i betraktning. Fordelene ved å utføre et longitudinelt studie er at temporal rekkefølge kan undersøkes. Man kan si noe om hva som kommer først, men kan dessverre ikke gi noe konklusivt svar om kausalitet. Det naturalistiske designet gjør at flere variabler kan være avgjørende for sammenhengen mellom mediene og kroppsbildet. Derimot innebærer denne studien at man ser på et fenomen i naturlige omgivelser. I et eksperiment vil det være mulig å si noe om kausalitet, men det vil være vanskeligere å generalisere dette over til den virkelige verden. Eksperimenter foregår i kunstige og kontrollerte omgivelser. Det er sjeldent disse typer studier undersøker langsiktig effekt, og dermed mister man forståelse for den naturlige sammenhengen. Eksponering for medieidealer foregår ikke i et vakuum, men i en omgivelse med flere potensielle forklaringsvariabler.

I denne longitudinelle studien viste det seg at rundt 25 % falt av frem til siste måling. Her var det noen flere gutter som falt fra. I tillegg viste det seg at disse som falt fra bruker mer medier til både sosial bruk og underholdningsbruk. Dermed kan dette ha ført til skjevhet i utvalget og dermed skjevhet i resultatene fra analyser. Utslaget kan ha vært at sammenhenger mellom utbredt bruk av medier og kroppsbilde kan ha blitt vanskeligere å tolke.

Studiens innsamlingsmetode er selvrappport av kroppsbilde og mediebruk, og denne metoden kan innebære både begrensninger og noen styrker. Faren ved en slik innsamling er at respondenten kan svare sosialt ønskelig. Det kan forekomme underrapportering eller overrapportering. Dermed er man inne på muligheten for systematisk feilrapportering. Det finnes en mulighet for at gutter kunne svart høyere på noen spørsmål vedrørende kroppsbildeevaluering fordi det er forventet at de skal være fornøyd, samtidig som de kunne underrapportert hvor mye de er investert. Den motsatte tendensen kunne tenkes å eksistere hos jenter. Dette mønsteret følger det heteronormative skriptet hvor jenter skal bruke mye tid på utseende og være misfornøyd, mens skal gutter bruker liten tid men er likevel fornøyd med utseendet. Til tross for dette er det en fordel med selvrapportering ved undersøkelser som

innebærer sensitive temaer, at anonymiteten trolig øker sannsynligheten for at respondentene svarer ærlig.

Det kan ha vært vanskelig for elevene selv å estimere eksponeringsmengde i antall timer. Det er vanskelig å skille dosen medier ungdommer eksponeres for ettersom det i økende grad er en kontinuerlig medieeksponering i en eller annen form. Ved å sikre validiteten til selvrapporterte svar ville man potensielt kunnet fått bedre informasjon om mediebruken. Dette kunne blitt gjort gjennom å komplimentere spørreskjema med en form for observasjon. I noen tilfeller kunne man gjort stikkprøver av hva deltakerne blir eksponert for i det øyeblikket de får en melding, og dermed fått rapportert alle medier ungdommer er aktive med i spesifikke øyeblikk.

Spørsmålene som omhandler medier er ikke basert på noe validert instrument , og er dermed diskutabelt. Likevel har jeg forsøkt å utføre en validering av disse leddene gjennom en eksplorerende faktoranalyse som førte til at jeg satt igjen med tre under-skalaer av ulike typer mediebruk. På denne måten utførte jeg en test av konvergent og diskriminant validitet ved spørreskjema, og satt igjen med en tilfredsstillende faktorstruktur. På T3 var det for få spørsmålene til at det var mulig å utføre en faktoranalyse for å få til et sammenligningsgrunnlag. I tillegg ble ikke ungdommene stilt de samme spørsmålene som gjør at jeg mister mye av sammenligningsgrunnlaget mellom målingene. Det optimale ville være å bruke de samme spørsmålene og svar på alle målinger. Det er ikke gjort, og representerer en svakhet ved studien. Det at måleinstrumenter forandrer innhold vanskeliggjør det å sammenligne endring fra én måling til den neste.

Mediemålingene i studien er generelt litt vage på den måten at de kun stiller spørsmål om hvor lenge ungdommene er eksponert for enten videofilmer/DVD, tv-spill eller bruker PC/internett til diverse. Det er ikke spurt om hva ungdommene ser på innholdsmessig eller hvordan de ulike mediene brukes. Dermed mister vi informasjon som kunne gitt en fyldigere forståelse for sammenhenger mellom medier og kroppsbilde. I forskning har funn vist at det ikke er hvor *mye* medieinnhold man eksponeres for, men *hva* i mediene man eksponeres for (Borzekowski et al., 2000; Holmstrom, 2010; Miller & Halberstadt, 2005; Tiggemann, 2005; Tiggemann & Miller, 2010). Det kunne være hensiktsmessig å spesifisere hva ungdommene så på for å kunne undersøke om det inneholdt presentasjon av idealkropp. Forskere kunne for eksempel ha brukt eksempler på tv-programmer som ungdommene kunne besvart hvor mange ganger de har sett den uken (Tiggemann, 2006). Dermed kunne disse blitt delt inn i sjangere. Dersom dette ble gjort kunne man sammenligne med andre studier (Borzekowski et al., 2000; Tiggemann, 2005; Tiggemann, 2006)

Et annet viktig element ved utforming av spørreskjemaer til fremtidig forskning vil være å vurdere instrumentene i forhold til kjønn. Ordlyden til skalaen som måler internalisering (SIAQ-A) er ett eksempel. Denne er utviklet basert på kvinnelig idealer. Dermed vil den potensielt ikke favne gutters idealer, samt hvor idealene oppfattes. Kildene som beskrives i spørsmålene til hvor man ser idealene er oftere brukt av jenter enn gutter. Gutter som leser mindre magasiner og vil muligens ha problemer med å identifisere seg med spørsmålene. Denne typen mediebruk er generelt blitt litt tilsidesatt av nettbruk (Bair, Kelly, Serdar, & Mazzeo, 2012). Det ville derfor gitt en dypere forståelse av forholdet mellom kroppsbildeevaluering og medier om man stilte spørsmål om idealer på internett eller andre medietyper som begge kjønn bruker. Utbredelsen av nettmagasiner har økt, og i samfunnet er det en utvikling som beveger seg i retningen av færre papirmedier og flere digitale medieplattformer. Dermed kunne flere av idealene på dette området blitt undersøkt, og man kunne potensielt fått en mer fullstendig forståelse.

Det kunne trolig gitt enda mer forståelse for sammenhengen mellom mediene og kroppsbilde om studiet ble iverksatt på et tidligere utviklingsstadium. Ved fjorten år er både mønster for mediebruk og kroppsbildet relativt etablert og stabilt. Kroppsbilde utvikles tidligere (Smolak, 2011), og derfor burde forskningen starte så tidlig som mulig (McCabe & Ricciardelli, 2011; Wertheim & Paxton, 2011). Det kunne vært interessant å se på et tidspunktet der mediemønstre er i utvikling, samtidig som et kroppsbilde er i ferd med å etableres. Da ville man potensielt sett mer av hvordan denne sammenhengen etableres. På den måten ville forskere trolig få en dypere forståelse for sammenhengen, som videre vil være nyttig i forebyggende arbeid.

I henhold til spekteret av mulige forklaringsvariabler for kroppsbildeevalueringen burde fremtidig forskning inkludere flere variabler. Basert på denne studien burde fremtidig forskning inkludere validerte mediemålinger, komplimentert med skalaer som måler *utseendesamtaler* og *sosial sammenligning*.

Konklusjon

Funn i studien viste at jenter som bruker mye sosial medier har et mer negativt kroppsbilde på tverrsnitt og halvannet år senere. Hos gutter er disse sammenhengene færre og svakere. Dermed er først tre år senere man ser at høyt forbruk av sosial medier har en signifikant sammenheng med et mer negativt kroppsbilde hos gutter.

Potensielle årsaker til denne sammenhengen kan skyldes kommunikasjon med jevnaldrende eller venner hvor samtaler er fokusert på utseende, og at det kan være økt

forekomst av sosial sammenligning. Dermed skjer potensielt eksponeringen av ideal gjennom interaksjon med andre på internett. Dette er to kanaler (jevnaldrende og media) som i henhold til sosiokulturell teori er hevdet å spre idealer i samfunnet og derfor har sammenheng med kroppsbilde. Resultater fra denne studien støtter de sosiokulturelle teoriene ved at jevnaldrende og medier samlet ser ut til å ha en negativ sammenheng med kroppsbilde hos jenter.

Objektifiseringsteorien kan belyse hvorfor vi ser at jenter blir mer påvirket av media og omgivelsene enn gutter. Sannsynligvis er jenter sosialisert til å være opptatt av utseende og ideal i omgivelsen (Fredrickson & Roberts, 1997). Utseende knyttes til egenverdi og velvære hos kvinner mer enn menn, og dermed er de mer opptatt av diskrepansen mellom egen kropp og idealkroppen (Murnen, 2011). Gutter er ikke sosialisert inn i samme utseendekultur og utsettes dermed ikke for det samme presset (Grogan, 2008). Media har i lenger tid fokusert på kvinners kropp enn gutters, og viser derav hvor integrert dualiteten er i samfunnet (Grogan, 2008).

Disse funnene vil ha implikasjoner for videre forskning på området. Det vil være hensiktsmessig å undersøke sosiale medier og spesielt hvilke aspekter av denne mediebruken som har en sammenheng med kroppsbilde. Forskere bør undersøke flere psykologiske og sosiale faktorer som kan påvirke denne sammenheng. I denne bruken av medier kan det være mulighet for sosial sammenligning og utseendesamtaler som øker dens negative effekt på kroppsbildeevaluering. Disse faktorene kan muligens inntre på ulike tidspunkter for gutter og jenter. Det vil derfor være hensiktsmessig å undersøke denne effekten i yngre alder, og over lengre tid. Dermed vil man kunne fange opp kjønnsforskjeller i forhold til forklaringsvariabler og tidsmessig inntreden av effekter.

Sammensmeltningen av mediekkanaler i den forstand at man kan kommunisere både på og utenfor internett, og effekten dette kan ha på ungdommers kroppsbilde bør være et hovedfokus innen forskning fremover. Dersom denne form for eksponering er skadelig for ungdommer, som denne studien hevder, vil forebyggende tiltak være å redusere tiden ungdommer tilbringer på sosial bruk av medier. Det vil trolig være hensiktsmessig at intervensjoner fokusere på den sosiale konteksten ungdommer beveger seg i. Fokuset bør være på hvordan ungdommer prater sammen både på internett og i virkeligheten, og hvordan sosial sammenligning foregår. På denne måten kan man belyse hvordan utseendesamtaler kan øke fokus på utseende, som igjen øker sannsynligheten for internalisering og sosial sammenligning. Mer forskning på denne sammenheng i andre utvalg er nødvendig for å tilpasse optimale tiltak og vil dermed ha implikasjoner for videre forebyggende arbeid.

Kvalitativ forskning vil potensielt kunne avdekke hvordan interaksjonen på sosiale medier foregår, hvordan kommunikasjonen foregår og hva som konkret skjer i denne situasjonen.

Forbyggende intervensjoner bør fokusere på å gjøre mediekonsumering trygg på den måten at man øker forståelsen til ungdommer for hvilke virkemidler som benyttes i medier, og hva media forsøker å påvirke. Ved å øke mediekunnskapen i form av å øke evnen til å indentifisere, forstå og tolke dens virkemidler kan det fostre kritisk tenkning og analyse av medienes innhold hos ungdommer, og potensielt i deres sosiale nettverk.

Referanser

- Arnett, J. J (1995) Adolescents' uses of media for self-socialization. *Journal of Youth and Adolescence*, 24 (5), 519-533 doi: 10.1007/BF01537054
- Ata, R. N., Ludden, A. B., & Lally, M. M. (2007). The effects of gender and family, friend, and media influences on eating behaviors and body image during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence* 36(8), 1024-1037, doi: 10.1007/s10964-006-9159-x
- Bair, C. E., Kelly, N. R., Serdar, K. L. & Mazzeo, S. E. (2012) Does the Internet function like magazines? An exploration of image-focused media, eating pathology, and body dissatisfaction, *Eating Behaviors*, 13(4) 398-401, doi: 10.1016/j.eatbeh.2012.06.003.
- Barlett, C. P., & Harris, R. J. (2008). The impact of body emphasizing video games on body image concerns in men and women. *Sex Roles*, 59. 586-601. Hentet fra <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11199-008-9457-8>
- Barlett, C. P., Vowels, C. L. & Saucier, D. A. (2008) Meta-analyses of the effect of media images on men's Body-Image concerns. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 27(3), 279-310. doi: 10.1521/jscp.2008.27.3.27
- Barwick, A., Bazzini, D., Martz, D., Rocheleau, C., & Curtin, L. (2012). Testing the norm to fat talk for women of varying size: What's weight got to do with it? *Body Image*, 9(1), 176-179. doi: 10.1016/j.bodyim.2011.08.003.
- Bearman, S. K., Presnell, K., Martinez, E., & Stice, E. (2006). The skinny on body dissatisfaction: A longitudinal study of adolescent girls and boys. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 229-241. doi: 10.1007/s10964-005-9010-9
- Becker A., E. (2004) Television, disordered eating, and young women in Fiji: negotiating body image and identity during rapid social change. *Cult Med Psychiatry*, 28, 533–559. Hentet fra <http://link.springer.com/article/10.1007/s11013-004-1067-5>
- Borzekowski, D. L. G. (2006) Adolescents' Use of the Internet: A Controversial, Coming-of-

Age Resource. *Adolescent Medicine Clinics* 17(1), 205-216. doi:

10.1016/j.admecli.2005.10.006)

Borzekowski, D., L., G., Robinson, T., N., & Killen D., J. (2000) Does the camera add 10 pounds? Media use, perceived importance of appearance, and weight concerns among teenage girls, *Journal of Adolescent Health* 26(1), 36-41. doi:1054-139X, 10.1016/S1054-139X(99)000440.

Brener N. D., McManus T., Galuska D., A., Lowry R., & Wechsler H. (2003) Reliability and validity of self-reported height and weight among high school students. *Journal of Adolescence Health*. 32, 281-287. doi: 10.1016/S1054-139X(02)00708-5.

Brown, T. A., Cash, T. F., & Mikulka, P. J. (1990) Attitudinal Body- Image Assessment: Factor Analysis of the Body-Self Relations Questionnaire. *Journal of Personality Assessment*, 55(1-2), 135-144. doi:10.1080/00223891.1990.9674053

Brown, J. D., & Bobkowski, P. S. (2011), Older and Newer Media: Patterns of Use and Effects on Adolescents' Health and Well-Being. *Journal of Research on Adolescence*, 21, 95–113. doi: 10.1111/j.1532-7795.2010.00717.x

Bucchianeri, N. M., Arikian A. J., Hannan P. J., Eisenberg M. E., & Neumark Sztainer, D. (2012) Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image*, 1, 1-7. doi: 10.1016/j.bodyim.2012.09.001

Cafri, G., Yamamiya, Y., Brannick, M. & Thompson K. (2005) The Influence of Sociocultural Factors on Body Image: A Meta-Analysis. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 12, 421–433. doi: 10.1093/clipsy.bpi053

Cash, T.F. (1990). The psychology of physical appearance: Aesthetics, attributes, and images. I Cash, T.F., & Pruzinsky, T. (red.), *Body Images: Development, Deviance, and Change* (s. 51-79). N.Y.: Guilford.

- Cash, T.F. (2000). *Manual for the Multidimensional Body Self-Relations Questionnaire*.
Unpublished test manual, Old Dominion University, Norfolk, VA.
- Cash, T.F. (2004). Body image: Past, present, and future. *Body Image: An International Journal of Research*, 1, 1-5. doi: 10.1016/S1740-1445(03)00011-1
- Cash, T. F & Smolak, L. (2011) *Body Image: A Handbook of Science, Practice, and Prevention* (2nd ed.). New York: The Guilford Press.
- Clark, L. & Tiggemann, M. (2008) Sociocultural and individual psychological predictors of body image in young girls: A prospective study. *Developmental Psychology*, 44(4), 1124-1134. doi: 10.1037/0012-1649.44.4.1124
- Clarke M. P., Murnen S. K., & Smolak J. (2010) Development and psychometric evaluation of a quantitative measure of "fat talk". *Body Image*. 7(1), 1-7. doi: 10.1016/j.bodyim.2009.09.006. Epub 2009 Oct 28.
- Cohane, G. H., & Pope, H. G. Jr. (2001). Body image in boys: A review of the literature. *International Journal of Eating Disorders*, 29, 373-379. doi: 10.1002/eat.1033
- Dias, K. (2003). The Ana Sanctuary: Women's Pro-Anorexia Narratives in Cyberspace. *Journal of International Women's Studies*, 4(2), 31-45. Hentet fra <http://www.bridgew.edu/soas/jiws/april03/dias.pdf>
- Dittmar, H. (2009) How do "Body Perfect" Ideals In the Media Have a negative Impact on Body Image and Behaviors? Factors and Processes related to self and Identity. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(1), 1-8. Hentet fra <http://promotingpositivebodyimage.wikispaces.com/file/view/Body+Image+1.pdf>
- Eisenberg M. E., Neumark-Sztainer D., & Paxton S.J.. (2006) Five-year change in body satisfaction among adolescents. *Journal of Psychosomatic Research*. 61(4), 521-527. doi: 10.1016/j.jpsychores.2006.05.007
- Engeln R., Sladek M. R., & Waldron H. (2013) Body talk among college men: Content,

- correlates, and effects. *Body Image*. doi: 10.1016/j.bodyim.2013.02.001
- Facebook (2013) *Facebook fakta*. Hentet fra <http://facebookbedrift.com/facebook-fakta/>)
- Ferguson, C. J., Munoz, M. E., Contreras, C., & Velasquez, K. (2011). Mirror, mirror on the wall: Peer competition, television influences and body image dissatisfaction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 30(5), 458-483. doi: 10.1521/jscp.2011.30.5.458
- Ferguson C. J., Munoz M. E., Garza, A., & Galindo, M. (2012) Concurrent and Prospective Analyses of Peer, Television and Social Media Influences on Body Dissatisfaction, Eating Disorder Symptoms and Life Satisfaction in Adolescent Girl. *Journal of Youth and Adolescence* doi: 10.1007/s10964-012-9898-9
- Ferguson, C. J. (2013). In the eye of the beholder: Thin-ideal media affects some but not most viewers in a meta-analytic review of body dissatisfaction in women and men. *Psychology of Popular Media Culture*, 2(1), 20-37. doi: 10.1037/a0030766
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations*, 7, 117-140. doi: 10.1177/001872675400700202
- Field, A. (2009) *Discovering Statistics Using SPSS* (3rd ed.). Sage Publishing: London.
- Frederickson, B. L., & Roberts, T. A. (1997). Objectification theory. Toward understanding women`s lived experiences and mental health risks. *Psychology of Women Quarterly*, 21, 173-206. doi: 10.1111/j.1471-6402.1997.tb00108.x
- Gapinski, K.D., Brownell, K.D., & LaFrance, M. (2003). Body objectification and “fat talk”: Effects on emotion, motivation, and cognitive performance, *Sex Roles*, 48(9-10), 377-388. Hentet fra <http://link.springer.com/article/10.1023/A%3A1023516209973#page-1>
- Gill, R. (2012). Media, empowerment and the 'sexualization of culture' debates. *Sex Roles*, 66, 736-745. doi:10.1007/s11199-011-0107-1.
- Grabe, S., Ward, L. M. & Hyde, J. S (2008) The role of the media in body image concerns among women: A meta-analysis of experimental and correlational studies.

- Psychological Bulletin*, 134(3), 460-476. doi: 10.1037/0033-2909.134.3.460
- Groesz, L. M., Levine, M. P. & Murnen, S. K. (2002), The effect of experimental presentation of thin media images on body satisfaction: A meta-analytic review. *Int. J. Eat. Disord.*, 31, 1–16. doi: 10.1002/eat.10005
- Grogan, S. (2008). *Body image: Understanding body dissatisfaction in men, women and children*. London: Routledge.
- Haferkamp, N., & Krämer, N. C., (2011) Social Comparison 2.0: Examining the Effects of Online Profiles on Social-Networking Sites. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(5): 309-314. doi:10.1089/cyber.2010.0120.
- Hagen, I. (2008) Medias publikum. Frå mottakar til brukar? Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Heinberg, L.J., Thompson, J.K., & Stormer, S. (1995) Development and validation of the Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire (SATAQ). *International Journal of Eating Disorders*, 17(1), 81–89. doi:10.1002/1098-108X(199501)17:1<81::AID-EAT2260170111>3.0.CO;2-Y
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: A theory relating self and affect. *Psychological Review*, 94, 319-340. doi: 10.1037/0033-295X.94.3.319
- Holmstrom, A. J. (2004): The Effects of the Media on Body Image: A Meta-Analysis, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 48(2), 196-217 doi: 10.1207/s15506878jobem4802_3
- Holsen, I., Jones, D. C & Birkeland M. S. (2012) Body image satisfaction among Norwegian adolescents and young adults: A longitudinal study of the influence of interpersonal relationships and BMI. *Body Image* 9(2), 201-8. doi: 10.1016/j.bodyim.2012.01.006.
- Holsen, I., Kraft, P. & Røysamb, E. (2001) The Relationship between Body Image and Depressed Mood in Adolescence: A 5-year Longitudinal Panel Study. *J Health Psychol*, 6(6), 613-627. doi: 10.1177/135910530100600601

- Jones, D. C. (2004). Body image among adolescent girls and boys: A longitudinal study. *Developmental Psychology*, 40, 823-835. doi: 10.1037/0012-1649.40.5.823
- Jones, D. C., Vigfusdottir, T. H., & Lee, Y. (2004). Body Image and the appearance culture among adolescent girls and boys: An examination of friend conversations, peer criticism, appearance magazines, and the internalization of appearance ideals. *Journal of Adolescent Research*, 19(3), 323-339. doi: 10.1177/0743558403258847
- Katz, E., Blumler, J., & Gurevitch, M. (1974). Utilization of mass communication by the individual. In J. G. Blumler, & E. Katz (Eds.), *The Uses of Mass Communications: Current Perspectives on Gratifications Research*. Beverly Hills & London: Sage Publications
- Keery, H., van den Berg, P., & Thompson, J. K. (2004) An evaluation of the tripartite influence model of body dissatisfaction and eating disturbance with adolescent girls. *Body Image*, 1(3), 237–51. doi: 10.1016/j.bodyim.2004.03.001
- Keery, H., Shroff, H., Thompson, J. K., Wertheim, E., & Smolak, L. (2004) The Sociocultural Internalization of Appearance Questionnaire - Adolescents (SIAQ-A): psychometric analysis and normative data for three countries. *Eat Weight Disord*, 9(1), 56-61. Hentet fra <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/15185835>
- Knauss, C., Paxton, S. J. & Alsaker, F. D. (2008). Body Dissatisfaction in Adolescent Boys and Girls: Objectified Body Consciousness, Internalization of the Media Body Ideal and Perceived Pressure from Media. *Sex Roles*, 59, 633–643. doi: 10.1007/s11199-008-9474-7.
- Kvalem, I. L. (2007). Ungdom og kroppsbilde, I: I. L. Kvalem & L. Wichstrøm (red.), *Ung I Norge. Psykososiale utfordringer*. Cappelen Damm Akademisk., 33 - 50
- Lawler, M. & Nixon, E. (2011) Body Dissatisfaction Among Adolescent Boys and Girls: The Effects of Body Mass, Peer Appearance Culture and Internalization of Appearance

Ideals. *Journal of Youth and Adolescence*, 40, 59–71. doi: 10.1007/s10964-009-9500-

2

Lenhart, A., Purcell, K., Smith, A. & Zickuhr, K. (2010) Social Media and Young Adults.

Social media and mobile internet use among teens and young adults. Hentet fra

[http://www.pewinternet.org/Reports/2010/Social -Media -and -Young -Adults.aspx](http://www.pewinternet.org/Reports/2010/Social-Media-and-Young-Adults.aspx)

Lenhart, A., Arafeh, S., Smith, A., & Macgill, A. R. (2008). Writing, technology and teens.

Hentet 28. mars, 2013, fra http://www.pewinternet.org/PPF/r/247/report_display.asp

Lenhart, A., Kahne, J., Middaugh, E., Macgill, A. R., Evans, C., & Vitak, J. (2008). Teens,

video games, and civics. Hentet 28. Mars 2013, fra

http://www.pewinternet.org/PPF/r/263/report_display.asp

Levine, M. P., & Chapman, K. (2011). Media influences on body image. I T. F. Cash & L.

Smolak (red.), *Body Image: A handbook of science, practice, and prevention* (2nd

ed.), 101-109. New York: The Guilford Press.

Levine, M. P. & Murnen, S. K. (2009). "Everybody Knows That Mass Media are/are not

[pick one] a Cause of Eating Disorders": A Critical Review of Evidence for a Causal

Link Between Media, Negative Body Image, and Disordered Eating in Females.

Journal of Social and Clinical Psychology, 28(Special Issue: Body Image and Eating

Disorders), 9-42. doi: 10.1521/jscp.2009.28.1.9

Markey, C. (2010) Why body image is important to adolescent development. *Journal of*

Youth and Adolescence, 39(12), 1387–1391. doi: 10.1007/s10964-010-9510-0.

McCabe, M. P., Ricciardelli, L. A. & Ridge, D. (2006). "Who thinks I need a perfect body?"

Perceptions and internal dialogue among adolescents about their bodies. *Sex Roles*,

55, 409-419. doi: 10.1007/s11199-006-9093-0

McKinley, N. M. (2011). Feminist perspectives on body image. I T. F. Cash & L. Smolak

(red.), *Body Image. A handbook of science, practice, and prevention* (2nd ed.), 48-55).

New York: The Guilford Press.

Miller, E. & Halberstadt, J. (2005) Media Consumption, Body Image and Thin Ideals in New Zealand Men and Women. *New Zealand Journal of Psychology*, 34(3), 189-195.

Hentet fra <http://eprints.qut.edu.au/6062/>

Morrison, T. G., Kalin, R., & Morrison, M. A. (2004). Body-image evaluation and body-image investment among adolescents: A test of sociocultural and social comparison theories. *Adolescence* 39(155), 571–593. Hentet fra

<http://psycnet.apa.org/index.cfm?fa=search.displayrecord&uid=2004-22478-012>

Murnen, S. K. (2011). Gender and body image. I T. Cash & L. Smolak (red.), *Body image. A handbook of science, practice and prevention* (2nd ed.), 173-179). New York: The Guilford Press

Nichter, M. (2000). *Fat Talk: What Girls and their Parents Say about Dieting*. Harvard University Press.

Pallant, J., 2007, *SPSS survival manual*, 3rd ed., Open University Press, Berkshire.

Paxton, S. J., Eisenberg, M. E., & Neumark-Sztainer, D. (2006) Prospective predictors of body dissatisfaction in adolescent girls and boys: A five-year longitudinal study.

Developmental Psychology, 42(5), Sep 2006, 888-899. doi: 10.1037/0012-1649.42.5.888

Presnell, K., Bearman, S. K., and Stice, E. (2004). Risk Factors for Body Dissatisfaction in Adolescent Boys and Girls: A Prospective Study. *Int. J. Eat. Disord.* 36(4), 389–401.

Ricciardelli, L. A., & McCabe, M. P. (2003). Sociocultural and individual influences on muscle gain and weight loss strategies among adolescent girls and boys. *Psychology in the Schools*, 40, 209–224. doi: 10.1002/pits.10075

Ricciardelli, L. A., & McCabe, M. P. (2011). Body image development in adolescent boys. I T. Cash & L. Smolak (red.), *Body Image. A handbook of practice, prevention and*

- treatment* (2nd ed.), 85-92). New York: The Guilford Press.
- Ruggiero, T. E. (2000): Uses and Gratifications Theory in the 21st Century. *Mass Communication and Society*, 3(1), 3-37 doi: 10.1207/S15327825MCS0301_02
- Salk, R., & Engeln-Maddox, R. (2011). "If you're fat then I'm humongous!" Content and impact of fat talk among college women. *Psychology of Women Quarterly*, 35, 18-28. doi: 10.1177/0361684310384107
- Schooler, D. & Trinh, S. (2011) Longitudinal associations between television viewing patterns and adolescent body satisfaction, *Body Image*, 8(1), 34-42. doi: 10.1016/j.bodyim.2010.09.001.
- Smith, A. R. & Davenport, B. R. (2012), An Evaluation of Body Image Assessments in Hispanic College Women: The Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire and the Appearance Schemas Inventory–Revised. *Jnl of College Counseling*, 15, 198–214. doi: 10.1002/j.2161-1882.2012.00016.x
- Smolak, L. (2004) Body image in children and adolescents: where do we go from here? *Body Image*, 1(1), 15-28, doi: 10.1016/S1740-1445(03)00008-1.
- Smolak, L. (2011). Body image development in childhood. I T. Cash & L. Smolak (red.), *Body Image. A handbook of science, practice, and prevention*. (2nd ed.), 67-75). New York: The Guilford Press.
- Stice, E., & Bearman, S. K. (2001). Body image and eating disturbances prospectively predict increases in depressive symptoms in adolescent girls: A growth curve analysis. *Dev. Psychol.* 37, 597– 607. Hentet fra <http://homepage.psy.utexas.edu/homepage/group/sticelab/scales/Images/SticeBearman01.pdf>
- Stice E., Maxfield J., & Wells T. (2003) Adverse effects of social pressure to be thin on young women: an experimental investigation of the effects of "fat talk". *Int J Eat Disord*, 34(1), 108-117. Hentet fra <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12772175>

- Stice, E., Sprangler, D. & Agras, W. S. (2001) Exposure to media-portrayed thin-ideal images adversely affects vulnerable girls: A longitudinal experiment. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 20(3), 270-288. doi: 10.1521/jscp.20.3.270.22309
- Stice, E., & Whitenton, K. (2002). Risk factors for body dissatisfaction in adolescent girls: A longitudinal investigation. *Developmental Psychology*, 38, 669-678. doi: 10.1037//0012-1649.38.5.669
- Swami, V., Frederick, D. A., Aavik, T., Alcalay, L., Allik, J., Anderson, D... Zivcic-Becirevic I. (2010) The Attractive Female Body Weight and Female Body Dissatisfaction in 26 Countries Across 10 World Regions: Results of the International Body Project I. *Personality and Social Psychology Bulletin* 36(3) 309–325. doi: 10.1177/0146167209359702.
- Thompson, J. K. (2004). The (mis)measurement of body image: Ten strategies to improve assessment for applied and research purposes. *Body Image: An International Journal of Research*, 1, 7-14. doi: 10.1016/S1740-1445(03)00004-4.
- Thompson, J.K., Heinberg, L.J., Altabe, M.N., & Tantleff-Dunn, S. (1999). *Exacting beauty: Theory, assessment and treatment of body image disturbance*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Thompson, J. K., McCoy K., Gustafson, R., & Williams, M. (2002) Motivations for reading beauty and fashion magazines and anorexic risk in college-age women. *Media Psychology*, 4(2), 113-135. DOI:10.1207/S1532785XMEP0402_01
- Thompson, J. K., & Stice, E. (2001). Thin-ideal internalization: Mounting evidence for a new risk factor for body-image disturbance and eating pathology. *Current Directions in Psychological Science*, 10, 181-183. doi: 10.1111/1467-8721.00144
- Thompson, J. K., van den Berg, P., Roehrig, M., Guarda, A., & Heinberg, L. J. (2004) The Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire-3. *International Journal*

of Eating Disorders, 35(3), 293–304. doi: 10.1002/eat.10257

- Tiggemann, M. (2005). Television and Adolescent Body Image: The Role of Program Content and Viewing Motivation. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(3), 361-381. doi: 10.1521/jscp.24.3.361.65623
- Tiggemann, M. (2006) The role of media exposure in adolescent girls' body dissatisfaction and drive for thinness: prospective results. *Journal of social and clinical psychology*, 25(5), 532-541. doi: 10.1521/jscp.2006.25.5.523
- Tiggemann, M. (2011). Sociocultural perspectives on human appearance and body image. i T. F. Cash & L. Smolak (Eds.), *Body image. A handbook of science, practice, and prevention* (2nd ed.)12-19. New York: The Guilford Press.
- Tiggemann, M. & Miller, J. (2010) The Internet and Adolescent Girls' Weight Satisfaction and Drive for Thinness. *Sex Roles*, 63(1), 79-90. doi: 10.1007/s11199-010-9789-z
- Vaage, O. F. (2012) Norsk mediebarometer 2011. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/sa128/sa128.pdf> ISBN 978-82-537-8330-7
- Vaughan, K. K, & Fouts G. T. (2003) Changes in Television and Magazine Exposure and Eating Disorder Symptomatology. *Sex Roles*, 49 (7-8), 313-320
- Want, S. C. (2009). Meta-analytic moderators of experimental exposure to media portrayals of women on female appearance satisfaction: Social comparisons as automatic processes. *Body Image*, 6(4), 257–269. doi: 10.1016/j.bodyim.2009.07.008.
- Ward, L., M. & Harrison, K. (2005) The Impact of Media Use on Girls' Beliefs About Gender Roles, Their Bodies, and Sexual Relationships: A Research Synthesis. In Cole, E., Henderson, J. (Eds.) *Featuring females: Feminist analyses of media. Psychology of women book series* (3-23). Washington, DC, US: American Psychological Association. doi: 10.1037/11213-001
- WHO (2013) *Global database on Body Mass Index*. Hentet fra

http://apps.who.int/bmi/index.jsp?introPage=intro_3.html

Wertheim, E. H., & Paxton, S. J. (2011). Body image development in adolescent girls. I T.

Cash & L. Smolak (red.), *Body Image. A handbook of science, practice, and prevention* (2nd ed.), 76-84. New York: The Guilford Press.

Williams M. S., Thomsen, S. R. & McCoy, K. J. (2003) Looking for an accurate mirror: a model for the relationship between media use and anorexia. *Eat Behav*, 4(2)127–134. doi: 10.1016/S1471-0153(03)00015-1.

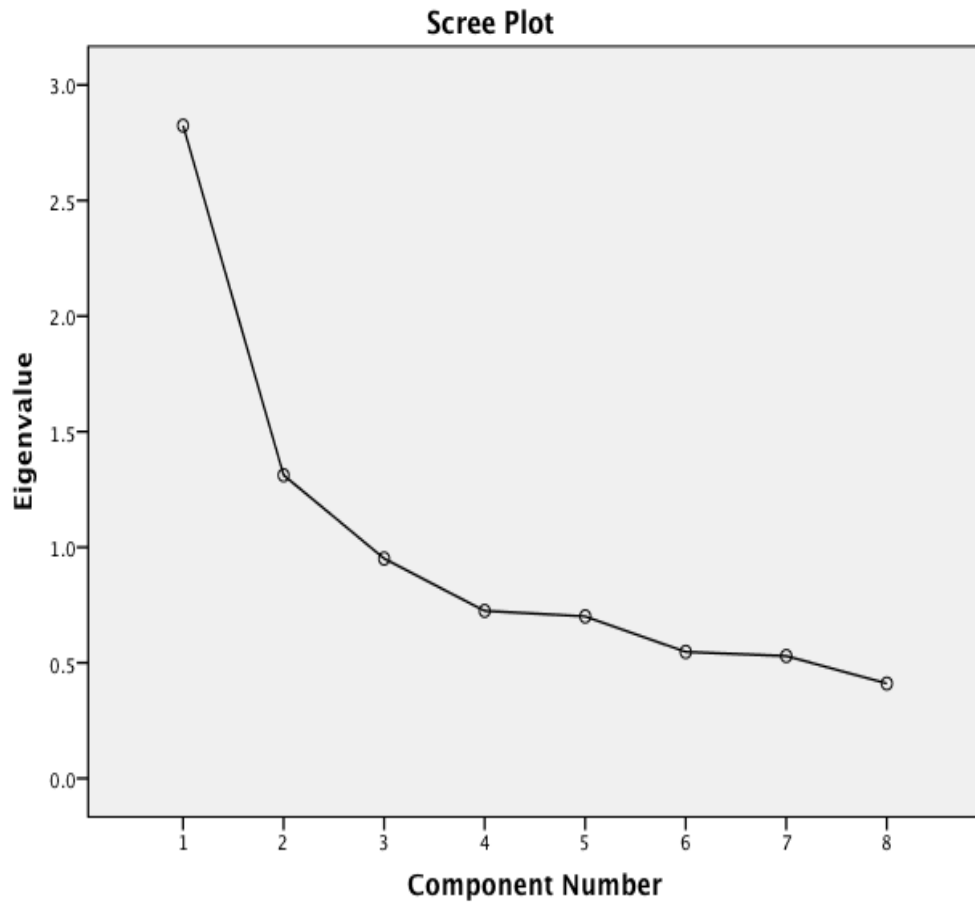
Wiseman, C. V. Gray, J. J., Mosimann, J. E. & Ahrens, A. H. (1992), Cultural expectations of thinness in women: An update. *Int. J. Eat. Disord.*, 11, 85–89. doi: 10.1002/1098-108X(199201)11:1<85::AID-EAT2260110112>3.0.CO;2-T

Wykes, M., & Gunter, B. (2005) *The media and body image: If looks could kill*. London: Sage.

Øia, T. (2012) Ung i oslo 2012. Nøkkeltall. NOVA- Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. Notat NR 7/12

Appendiks A

Figur 1a: *Scree-plot fra faktoranalyse av mediebruk T1*

Appendiks B

Tabell 1b: Faktoranalyse av medievariabler ved T1 – Mønster og struktur matriser som viser ladninger på ulike faktorer og korrelasjoner mellom disse.

Ledd	Pattern Matrix Component			Structure Matrix Component		
	1	2	3	1	2	3
T1 Hvor ofte bruker du internett for å snakke med noen om et vanskelig tema utenom skolen?	0.84			0.83	0.17	0.21
T1 Hvor ofte bruker du internett for å få nye venner utenom skolen?	0.84			0.80	0.13	0.13
T1 Hvor ofte bruker internett for å si min mening om samfunnsspørsmål utenom skolen?	0.72			0.74	0.26	0.25
T1 Hvor ofte deltar du i chattegruppe eller diskusjonsforum med andre som er lik meg/har samme interesser utenom skolen?	0.60			0.65	0.32	0.24
T1 Hvor ofte gjør du lekser eller skolearbeid på PC'en utenom skolen?		0.90		0.24	0.87	0.14
T1 Hvor ofte leter du etter konkret informasjon på internett utenom skolen?		0.74		0.26	0.79	0.41
T1 Hvor ofte spiller TV-spill (f.eks. Playstation), PC-spill eller online-spill utenom skolen?			0.86	0.21	0.19	0.84
T1 Hvor ofte ser du på videofilmer/DVD utenom skolen?			0.74	0.23	0.28	0.77
Eigenvalues	2.82	1.31	0.95			
% av variansen	35.30	16.40	11.89			
α	0.72	0.59	0.45			